

DIRVA

THE FIELD

Nr. 46
Lapkr.-Nov. 12, 1953
Cleveland, Ohio

Trijų konferencija

Washington, Paryžiuje ir Londone pranešta, kad artimiausiu laiku, gruodžio mėn. viduryje, įvyksianti trijų konferencija Bermudos saloje. Konferencijoje dalyvaus prez. Eisenhoweris, Didž. Britanijos premjeras W. Churchillis ir Prancūzijos ministras pirmininkas Laniel. Juos lydėsia visa eilė patarėjų.

Bermudos konferencija naujas reikalas. Vieną kartą jau ji buvo sutarta, bet konferenciją išprovokavęs W. Churchillis, kaip teigiama, diplomatinė liga susirgo, ir ji neįvyko. Tiesa pasakius ir tada W. Churchillis siekė ne trijų konferencijos, bet siekė keturių konferencijos, kurioje būtinai dalyvautų komunistų Malenkovas. Amerikos vyriausybė tokiai konferencijai tada pasipriešino tikrindami, kad ji nieko neduosianti. Komunistinė Rusija turinti darbai įrodyti, kad ji pasiryžusi eiti taikos keliu. Tik pavyzdžiui atsidus galima kalbėtis ir spręsti aktualius klausimus.

Anglijos Churchillis ir tada buvo kitokios nuomonės. Jis ir dabar kitokios nuomonės, ir daug melniau keliauti į keturių konferenciją, negu į trijų. Bet Amerika ir šiuo atveju tebėra kieta.

Tik paskelbus, kad vėl numatyta Bermudos trijų konferencija, vėl pasigirdo balsų, kad joje svarbiausiu punktu eis klausimas, Churchillio keliamas, kad Amerika nusileistų ir keturių konferencija įvyktų. Neabejotinai, bus pasvarstyta ir ko tokiame keturių konferencijoje iš komunistų reikalaujama.

Anglijoje jau yra išvystytas visas sąjūdis, kuris įvairiausiomis progomis kala, kad W. Churchillis, jei jau negali suorganizuoti keturių konferencijos, vyktų į Maskvą vienas ir su Malenkovu tartųsi. Panašus sąjūdis pradeda reikštis ir JAV. Kaip paprastai, komunistinė spauda šiam reikalui duoda toną. Ir reikia pripažinti, kad jie savo tikslo pasiekia: vis daugiau

balsų atsiranda, kurie tokios keturių konferencijos pradeda reikauti.

Konferencija, jei joje nebūs vėl daroma žalingų nuolaidų laisvės sąskaita, pati savaime nieko negali pakenkti. Bet žinant Anglijos ir Prancūzijos dabartinę jėgą ir padėtį, visad galima laukti, kad bus daromi spaudimai į JAV nusileisti ir vėl komunistams ką nors atiduoti.

Mes dažnai atvejais pakritikuojam JAV politiką ir jai padarom nemažai priekaištų. Bet jei paskutiniųjų metų Amerikos politika būtų buvusi minkštesnė, jei komunistų spaudžiama Europa nebūtų buvusi prikelta iš karo griuvėsių ir sudrausmintų, turėtume daug liudnesnę padėtį, negu kad dabar turime. Ir tai padarė ta mūsų kritikuojama Amerika. Pačios Europos dauguma valstybių, sirgdami visokiomis savomis ligomis, tarsi pasidarė neregė ir nebylė svarbiausioms problemoms. O komunistams tik to ir reikėjo. Bet sutikę kietesnį Amerikos pasipriešinimą, jie atsuko visą propagandos mašiną prieš Ameriką. Amerika padaryta didžiausia imperialistė, išnaudojo, kenkė, laisvės persekiojo ir kitokia pabaia. Ir tas komunistinės nesąmonės kartojas dažnas anglas, prancūzas, italas. Gal stebėtina, kad mažiausia Amerikai priekaištų girdima Vakarų Vokietijoje. Vokiečiai geriau suprato reikalą ir geriau įvertino Amerikos ištisų pagalbą ranką.

Aišku, trijų konferencija įvyks. Mes linkėtume, kad joje būtų daugiau šviesos įlieta į sentantį ir vaikėjantį W. Churchillio protą, kad nepasikartotų Teheranai, Jaltos, Potsdama.

ORIGINALIAUSIAS KARALIUS MIRĖ

Saudi Arabijos karalius Iban Saud, 73 metų amžiaus, mirė lapkričio 9 d. Tai buvo karalius,

Politinės aktualijos

KALTINA TRUMANĄ

Vyriausiasis Prokuroras Herbert S. Brownell apkaltino buvusį Prezidentą H. Truman, kad šis būdamas prezidentu, pakėlęs į augštą vietą komunistų šnipą H. Dexter White, Trumanas tai padaręs neklausydamas FBI įspėjimų, kad White esąs Rusijos agentas.

Trumanas atsakė, kad nėra tikrai įrodyta, kad White būtų buvęs komunistų pasidavėlis ir pažadėjo peržiūrėti savo gausią dokumentinę medžiagą iš prezidentavimo laikų, kad galėtų atsikirsti jam metamiems apkaltinimams.

Senatorius McCarthy, šeštadienį, paskelbė, kad Tarptautiniam Pinigų Fonde labai augstą vietą užima to paties komunistų šnipio White proteguojamas asmuo, apie kurį FBI irgi turi žinių, kad jis Rusijos šnipinėjimo agentas. McCarthy to pareigūno pavardės viešai nepaminėjo. Trumanui tebedūniant prezidentu, FBI apie šio asmens praeitį buvo pranešusi. Jis tebedirbęs augštoje vietoje.

Trumanas, kuris su savo žmona vyksta į New Yorką, dar kartą pareiškė neturįs jokio atsakymo į daromus užmetimus.

New Yorke Trumanas pasakys kalbą ir gaus Amerikos Žydu Kongreso premiją už ypatingus nuopelnus. Ketvirtadienį, lapkričio 12 d. Trumanui bus iškilmingai įteikta dar viena, Solomon Bublich premija už tai,

kuris vienas valdė visą kraštą per savo pavaldinius ir kaip išsitarima, saugaliavo kaip no-rėjo.

Mirdamas paliko 120 žmonių, 40 sūnų ir virš 100 dukterų. Bet kaip koranas moko, jis niekad negyveno vienu laiku daugiau kaip su keturiomis žmonomis...

Jo vietą užima sūnus Saud Ibn, 51 metų amžiaus. Antras sūnus, turintis 46 m., gauna karūnos princio titulą.

Miręs karalius 1947 metais yra viešėjęs 6 mėn. Amerikoje prezidento Trumano pakviestas.

kad jis neseniai daugiausiai pinigų paaukojo Izraelio atstatymui.

TRIESTE KARŠTA

Italija pareiškė JAV, kad greitas pašalinimas Britų generolo Sir John Wintersono iš Triesto alijantų komandanto pareigų galėtų palengvinti įtemptą padėtį Trieste. Wintersono vadovaujama policija, Trieste įvykusių riaušių metu, užmušė 6 italus ir 30 sužeidė. Italai siunta ir demonstruoja prieš anglus.

J. Valstybės, atsakydamos į Italijos nusiškundimus, išreiškė apgailestavimą dėl žuvusiųjų italų, tačiau pabrėžė, kad čia nei Amerika nei Anglija nesantios kaltos. Buvo pareikštas pilnas pasitikėjimas zonos komendantui gen. Wintersonui.

RUSAI KARO DAR NENORI

Washingtonė susirinkę žymesnieji prezidento Eisenhowerio politikos patarėjai, su J. Foster Dulles priešakyje, nuodugniai svarstė ką Rusija galvojanti ir ką galima laukti artimoje ateityje. Labai išsamių ir puikiai paremtų stebėjimų padarė JAV Ambasadorius Maskvoje Charles E. Bohlen. Jo manymu, Kremlius nieko naujo neprašė greitu laiku, tačiau ir senų savo nuodėmų jie nenorėsi peržiūrėti. Vadinasi, jei ir nesistengs kur kitą "Korėją" suorganizuoti, tai ir tokiomis klausimais, kaip Austrijos padėties išaiškinimas, nesileis kalbinama.

Neseniai, dar buvo tikimasi, nors ir laikinai, susitarti su rusais Korėjos klausimu. Tos viltys dingusios, nes Kremlius tyli. Manoma, kad rusai tvarko vidaus reikalus, kol vėl nesugrąžos kokį nors šposą iškrėsti. Malenkovas susirūpinęs Rusijos žemės ūkio pakeltimais. Jis skiria daug reikšmės savo kalboms apie naują žemės ūkio politiką. Be to, reikią pakeisti slapto policijos sistemą užimtuose kraštuose. Juk R. Vokietijoje, streikų ir sukilimų metu šia vasarą, policijos veikimas buvęs visai nepatikimas.

Taigi rusai rikoja eiles, tvarkosi ir nori kol kas išlaikyti esamą padėtį. Kas bus toliau — tik spėliojimai.

V. Pašakarnis

VISAM PASAULY

- Iš Maskvos vėl pranešta, kad komunistai turi pasigaminę kelių rūšių atominį ir vandenilio bombų. Kai kas mano, kad tuo nuolatiniu garsinimusi Maskva nori atsverti Rusijos gyventuose amerikiečių propagandos apgriautą pasitikėjimą.
- Kinų nacionalistų valdomoj Formozos saloje dabar yra virš 8 milijonų gyventojų.
- Rusijoj revoliucijos šventėje, Maskvoje komunistų vadų tarpe vėl dalyvavo Molotovas. Tuo buvo išskaidyti gandai, kad Molotovas kažkur dingęs.
- Prezidentas Eisenhower šio mėnesio viduryje lankysis Ottawoje, Kanadoje.
- Valstybės Departamente, atėjus respublikonams, jau pašalinta virš 300 tarnautojų, įtarti neištikimybė Amerikai. Tikima, kad dar keli šimtai tokių tarnautojų tebėra nepaliesę.
- NATO kraštų tarybos posėdžiai įvyks gruodžio mėn. viduryje, Prancūzijoje.
- Korėjos tulkos konferencijos organizaciniai darbai vėl nutraukti, nes nėra galimybių pasiekti susitarimo.
- Bolivijoje vėl įvyko sukilimas. Pranešama apie 13 užmuštų ir 29 sužeistų. Vyriausybė sukilėlius numalšins.
- Irane prasidėjo buvusio premjero Mossadegho byla. Kalbinamas valstybės išdavimu.

Viceprezidentas Nixon, laikydamas durklą, kalbasi su britų kariais, patruliuojančiais Malajų džiunglėse. Pastaruoju metu Nixon lankėsi Formozoje ir susipažino su esama padėtimi.

Pirma diena Vokietijoje

TREČIĄ KARTĄ HAMBURGE. — GAL, PONAS, BANANŲ? — MOTOCIKLAI PAVIRTO VOKIETIJOS PABAISA. — COCA COLA SKALAUJA VISĄ KRAŠTĄ. — DARBSTUMAS IŠVALO VISUS GRIUVESIUŠ.

V. RIMVYDAS

Kada atsiduri Vokietijos žemėje, kyla visa eilė klausimų — kaip gi atrodo dabar šis kraštas? Ar jis atsistato iš griuvėsių? Kaip su tuo gyventojų gerbūviu, ar jis bus žymiai pakilęs nuo 1949 metų?

Amerikoje begyvenant, tiesa, jau buvo žinių, kad Vokietijoje visko, esą, galima gauti, kad kainos vis augstos, o gyventojų ūdžiai nėra jau taip dideli, kad atitiktų kainoms.

Kai visa patikrini vietoje, ap-lankai vieną kitą didmiestį, pasikalbi su eiliniu vokiečiu, giliau pasižvalgai po visą šią dienų vokiškąją aplinką, jau gali tvirtinti: taip, buvo tiesos tuose pasakojimuose, bet tai, kas dabar pamatyta, yra pralenkę ir visus spėjimus. Daug kas stebina žmogų, beveik pilnus ketveris metus pragyvenusį kitame kontinente.

Hamburgas, neskaitant Berlyno, šiuo metu didžiausias vakarinės Vokietijos miestas, mane traukia ne be pirmą kartą. Savo noru stebėjau šio vokiškojo "lango į pasaulį" šmėkliškaį vaizdą vos karui pasibaigus 1945 m., po to, tarnybos tikslais, 1947 m. kelias dienas pergyvenau šio gražaus miesto šiojį tokį atsi-peikėjimą, bet esmėje tik vegetavimą, ir štai, po šešerių metų, greitasis traukinys iš Bremenio vėl atgabena į didžiąją miesto stotį.

Jau pati stotis atkreipia dėmesį gausiai siūlomomis prekėmis, restoranais, pieno barais. Didelis judėjimas. Kai patenki į stoties aikštę, pereini viena ki-

Amerikos karys, esantis Vokietijoje, taip pat užsikrėtęs visuotina Vokietijos jaunimo liga — važinėti motociklais. Tik jis drauge pasiima ir savo kelionės draugą — šunį.

tenka rausti. Prekių įvairumas, lagaminai, portfeliai, visa tai nebrangu ir primena senuosius laikus.

Tie portfeliai... Jie išvirto į Vokietijos ar Europos gyventojų būtiną apdaro priedą. Gatvėje nepamatysi vyriško be to "aktentašės", visi ją tampo, reikia ar nereikia. Greičiau, tai reišvingiamas priedas, pagalbinių transporto priemonė ir krašte, kur automobilis virsts plačiųjų gyventojų sluoksnių susisiekimo priemone, kaip JAV, aišku, be tos gėrybės galima drąsiai apsieiti. Vokiečiams kas kita. Čia automobilis dar ilgesnį laiką bus daugiau pasiekiamas

tik pasiturintiems sluoksniams ir didesniems biznieriams.

Tačiau, jei kas manytų, kad vokiškųjų miestų gyventojai nesinaudoja automobiliais ar kad jų priemonių būtų nedaug, ypač aštuntaisiais pokarinių metais, labai klystų.

Vokiško didmiesčio centre gatvė, ir ypač vidurdienio metu, nelengva pereiti į kitą pusę. Iš visų pusių uža dviračiai, automobiliai, motociklai ir retenybė pamatyti arklį.

Tačiau, kas tai? Tikri automobiliai, bet kokie jie maži! Kai akys per keletą metų buvo pripratusios prie didžiųjų Fordų ar Oldsmobilų, keistai atrodo mažosios vokiškos mašinelės. Jų buvo ir 1948 metais ar anksčiau, bet tikėkite, pradžioje negali apsiprasti. Eini sau drąsiai per gatvę ir tegul tie mažiukai painiojasi — juk gali juos paspirti koja...

Bet nepasipirsi motociklo. Jie virto Vokietijos pabaia, jų skaičius, palyginus su prieškarine 1938 m. padėtimi, pakilo dvigubai ir jie lyg tas apokaliptinis raitelis dabar sėja mirties sėklą kaimo vieškeluose ir miestų gatvėse. Nelaimingų atsitikimų skaičius pastaraisiais metais nepaprastai padidėjo ir čia motociklas dažniau kalta už tuos mažuosius Volkswagenus ar DKW.

Dar anksčiau jaunimas žavėjosi motociklų lenktynėmis ir ką jau bekalbėti apie pokarinį jaunimą. Jis dievina tą mašiną, paskutinėmis sutaupomais ją įsigyja ir... greitai atsitrenkia į medį ar kito piliečio koją sunkvežimį. Jei 40 tūkst. gyventojų miesto apylinkėje kas mėnesį žūna kokie 5 žmonės, tai jau liudija, kiek daug mirtis nusineša žmonių aukų.

Vokietijos gatvėse tie motociklai ar neseniai mada pavirtę motoriniai vad. roleriai birbia, urgia ir jau nuo ankstyvo ryto žadina susiraukusius ir nepripratusius gyventojus... Bet... tai Europa, ne Amerika ir reikia priprasti arba... nešdinkis atgal.

Eini toliau Hamburgo gatvėmis, žvalgausi į krautuves ir pastebi dar vieną naujovę. Tai automatai šalia maisto krautuvių, mėsinių, vaistinių. Didelis patogumas miestų gyventojams. Jie neturi amerikinių "drugstorių", veikiančių ligi vėlybo vakaro, bet už tai jie pyragaičius, dešras ir kitus mėsos, išdirbinius, įvairius tortus, įvairiausio šoko-

(Perkelta į 8 puslį)

91 metų lakūnas — James Montee, San Diego, Calif., lipa į sprausminį lėktuvą. Jis civilinės aviacijos šventėje skraidė 600 mylių greičiu per valandą.

Prie pilno aruodo

BRONYS RAILA

Pastaraisiais metais per mūsų laikraščius ir žurnalus vėl praėjo kažkaip sutirštėjusi banga straipsnių, negrinėjimų ar bent pasisakymų įvairiais Lietuvos praeities vertinimo klausimais. Tai naudingas ir teigiamas pažymys, Vieni kalba tam, kad pasisemtų stiprybės iš mūsų praeities. Kiti tam, ir labai vertingai, kad pasimokyti iš mūsų praeities klaidų, ypač iš nuolat pakartojamų klaidų. Atsigerimas iš praeities šaltinio visuomet yra stiprinantis. Ypač kai jis atliekamas su pagarba ir nusižeminimu. Tiesiai iš šaltinio gerti juk reikia pasilenkus, o dažnai ir atsiklaupus prie jo...

Iš tos amžių gėmės, iš to dar ne taip tolimos praeities rūko kartkartėmis mums atsiskleidžia žavūs auksiniai paminklai. Suspindi gražūs vaizdai, lyg f a t a m o r g a n a per dykumas ilgai keliaujančiam ir išvargusiam beduinui-klaūnui. Išnyra į padangę veidai ir statulos mūsų tautos didvyrių, laisvės pranašų, kovotojų, mastytojų ir dainių...

Jų dvasia tarsi atgyja, pakvimpa ir sušildo mūsų krūtinę. Žiūrime į tuos pavyzdžius ir pajuntame, kad ne mums vieniems teko rūsti dalis. Tokia, anot Balio Suogos, "apyaušrio dalis"... Buvo daug panašių laikotarpių, kada reikėjo būti dvasios milžiniais, idant nesulūžti, idant nenugrimsti nevilin ir pragarmen...

Atgimimas ir atspira

Mūsų tautinio atgimimo veikėjai vis tebėra populiariai. Devynioliktojo šimtmečio pabaigos kovotojai už lietuviško žodžio ir minties laisvę, už tautos žadinimą ir lenkimą nepriklausomam gyvenimui išskirtinai tebėra mylimi.

Ir dar nepamirština, kad anie laikai nebuvo, kaip dabar kaikienu pasakoma, mūsų tautos rezistencija prieš Rusiją ir maskolį. Tai buvo kažkas skirtingo ir gal didesnio. Tai buvo lietuvių tautos atbudinimas visai naujais socialiniais pagrindais: naują lietuvių tautinę gyvybę reikšti ir reprezentuoti pradėjo valstiečių ir darbininkų sūnūs. Buvo pradėta kurti naujoji Lietuva.

Rezistencija yra atspira prieš pasikėsinimus į tai, kas jau sukurta, kas reikia apginti. Pirmiau tauta turėjo atgimti ir turėjo būti sukurta valstybė, o rezistencija prasidėjo tada, kai senasis okupantas grįžo griauti valstybę ir vėl tautą naikinti.

Bet panašumai tarp dabar ir anuomet vistiek dideli. Todėl nukreipę žvilgsnį ton netolimam praeitin, mes randame daug politinių sąlygų panašumo ir dvasinės giminytės. Mes žavimės tais, kurie mums gali eiti gražiausiu pavyzdžiu dabarties dienomis.

Maironis ir Kudirka

Basanavičius, Šliūpas, Vaižgantas yra tokie nenykštami vardai. Maironis ir Kudirka tačiau gal giliausiai paliečia daugumos mūsų širdis. Maironis

per savo nemirtingą poeziją, Kudirka — per savo idėjas ir didvyrišką asmenybę.

Viename kultūros žurnale neseniai skaičiau, kad "mums Maironis ir šiandien tebėra dvasinės rezistencijos simbolis bei atsakymas visiems ubi bene ibi patria ideologams, kurių patriotizmas yra grynai utilitarinis". Paprasčiau žodžiais sakant, Maironis yra mūsų dvasinės atsparos išreikšėjas (gal dar teisingiau būtų pasakyti, — kūrėjas mūsų dvasinių nuotaikų ir prielaidų, per kurias vyko mūsų tautinis atgimimas ir švito kelias į laisvę). Maironis yra atsakymas visiems, kurie su pasakėčios deglaja skelbia, jog "ir man ten tėvynė, kur skanesnis penas"...

Tame pat žurnale buvo dar pasakyta: "Tautinio atgimimo epepoje Maironis, be abejo, yra didžiausia figūra, toli prašokanti visus politinius veikėjus. Niekas tiek nepaaukojo savo tautai, kiek Maironis".

Man dėl tokio tvirtinimo yra "abejotas"... Sutiksime, kad greičiausia kiekvienas iš tautinio atgimimo gadynės davė geriausią savo dalį, kiek tuomet pajėgė. Bet būtų labai sunkus ir didžiulis rizikingas dalykas suskaičiuoti, kas iš jų visų yra didžiausia figūra, kas toli prašoko "visus politinius veikėjus", ar tuo labiau, kas daugiausia paaukojo savo tautai...

Maironis neabejotinai didžiausias anos gadynės poetas. Jo įnašas dvasiniam lietuvių atgimimui milžiniškas. Bet nėra reikalo ir net negalima to įnašo lyginti "su kitais politiniais veikėjais", kurių rolė ir vertė reikšmės kitose srityse, ne mažiau reikalingose ir svarbiose tautos bei valstybės kūryboje. Maironis turi pakankamai didelių savo literatūrinių nuopelnus, kad jiems didinti reikėtų dar jų įieškoti tokiose srityse, kur jo vaidmuo tebuvo antraeilis ir visai neryškus.

Varpininko auka

Tuo labiau būtų rizikinga tvirtinti, kad "niekas tiek nepaaukojo savo tautai, kiek Maironis". Jeigu jau taip brutaliai būtų statomas klausimas, kas daugiausia tautai paaukojo (visuomet tebeaktualus klausimas, kai BALF, ALT ir VLIK kruopščiai teberanka aukas...), — tai dėl Maironio atsakytiau, nors tai ir labai nedorai nuskambėtų, aiškiu "Ne"!

Maironis lietuvių tautai labai daug paaukojo — savo poetinį talentą, savo širdį, savo meilę ir gal vieną kitą bažnytinės hierarchijos augštesnį laipsnį, kurį, prieisikime, būtų galėjęs gauti, eidamas su lenkais ar pataikaudamas rusų carui.

Bet mes ne vienas seniai žinome vyrą, kuris daugiau paaukojo. Nedrįsčiau sakyti, kad daugiau už visus kitus. Bet jis paaukojo daugiausia, ką vienas žmogus iš viso begali paaukoti. Tai daktaras Vincas Kudirka, Lietuvos Varpininkas...

Jis paaukojo lietuvių tautai ir savo literatūrinį ir visus kitus meninius talentus, ir savo širdį, ir meilę, ir profesinę karjerą, ir sveikatą, ir gyvybę... Jis

paaukojo visą savo trumpą subrandusį gyvenimą, visą save ligi paskutinio syvo ir nervo, visą, ką tik žmogus gali Tėvynei atiduoti. Ir jo belaike mirties auka atnešė Lietuvai išsipildymą. Veltui Naumiesčio kapinėse rusų pasamdytas šaltkalvis su naikino jo antkapįje įrašą. Tas įrašas netrukus suskambėjo ir tebeskamba milijonuose lietuvių krūtinėse, kaip mūsų Tautos Himnas...

Idėjų varpos

Vincas Kudirka, šalia daugelio kitų, paliko lietuvių tautai du ryškiausius dalykus: besąlyginio patriotinio pasiaukojimo pavyzdį ir brandžius grūdus idėjų, kuriomis netrukus tapo tarsi užvaisintas mūsų tautos dvasinis, kultūrinis, socialinis, ekonominis ir politinis kūnas.

Kaip Varpo steigėjas ir kūrybingiausias jo bendradarbis. Vincas Kudirka įsibrėžė į mūsų sąmonę, kaip didysis Lietuvos Varpininkas. Tačiau man jis sukelia kitą vaizdą, pagal tą patį žodį panašiai skambantį, bet skirtingos prasmės. Jis man vaizduoja devynioliktojo amžiaus Lietuvos lauką, prikerėjusį savų ir svetimų usnių, savų ir svetimų piktžolių, prišuklęlintą ir užgrobių trempiama, nualintą ir apleista, kur tačiau netikėtai pradėjo augti sodrus javai su stambiomis ir puošniomis varpomis. Kudirkinėmis varpomis... Kudirkos pasėti grūdai ir greit išaugę javai buvo linksmas naujiena modernioje Lietuvos istorijoje.

Šiame laikraštyje neseniai mano kolega B. Kazimieraitis trumpai aptarė Tremties redaktoriaus Simo Miglino išleistus **Vincas Kudirkos Raštus**. Tikrai, jie įdomūs ir nepasėję. Sklaidydamas jo Raštų puslapius, pasijunti tarsi stovįs prie pilno aruodo. Lietuvis žmogus, jo sunkūs laikai ir kančios, jo svajonės, idėjos, troškimai, kritika ir pamokymai, — tokie vaizdingi praeičiai, tokie šviežūs ir dabarčiai.

Taip, prie Vincas Kudirkos idėjų aruodo vėta apie daug ką pamąstyti ir šių dienų lietuviui. Mūsų tautos likimas vėl supanašėjo, ir mūsų tautos būdas dar nėra pasimainęs...

KAIP VOKIEČIAI ATLYGINS NACIZMO AUKOMS

Kaip žinoma, Vak. Vokietijos įstatymų leidėjas paskelbė 1953. 9. 23 d. seniai lauktą ir dabar jau įsigaliojantį papildymą, kuriu ligi šiol atskirų Vokietijos kraštų išleisti nacizmo aukoms atlyginti įstatymai arba visai panaikinti, arba atitinkamai papildyti. Vokiečių spauda pažymi, kad III-čioje reich'o nacizmo aukoms atlyginti galų gele susidarys keli miliardai DM. Naujaisiais papildymais, apimančiais visą federalinės Vak. Vokietijos teritoriją, numatoma atlyginti ir toms aukoms, į kurias ligi šiol nebuvo atsižvelgta. Įstatymo preambulėje sakoma, kad iš įsitikinimo, tikėjimo sumetimais arba sąžinės sprendimu vykdytas prieš smurtiną nacių valdžią pasipriešinimas laikomas vokiečių valstybei ir tautai padarytu geru žygiu ir kad nuo to režimo nukentėjusiems asmenims buvo padaryta skriauda.

Iš principo įstatymu pripažįstamos pretenzijos, kad persekiojitiesiems būtų atlyginta už padarytą žalą jų gyvybei, kūnui, sveikatai, laisvei, nuosavybei, turtui arba susidariusius profesinius ar ūkinius nuostolius. Įstatymo 8-ju paragrafu nū-

Metai išaugino skautiškąs eiles

Tai atsitiko prieš 35 metus Vilniuje... Tada, 1918 m. lapkričio 18-ios vakarą, berniukų bendrąbutyje buvo pirmoji skautų sueiga. Ji nepaprastai uždegė jos dalyvius ir ta skautiškoji liepsna persimetė į daugelio Lietuvos jaunuolių širdis. Sakoma, kad nepriklausomos Lietuvos laikais virš 60000 jaunimo perėjo skautiškąs eiles.

Lapkričio 8 d. Clevelando Lietuvių salėje suėjo gausus vietos skautiškojo jaunimo būrys atšvesti su mieliais tėvais ir rėmėjais savo organizacijos 35 m. sukaktį. Tai buvo Jubiliejinė Sueiga. O ji reikšminga tuo, kad tadien tokias pat sueigas turėjo Lietuvos skautai-tės visur laisvajame pasaulyje. Be to, clevelandiškie skautai-tės turėjo nepaprastą viešnią M. Krygerytę-Skardžiuvienę, kuri yra viena iš dviejų pirmųjų skaučių 1918 m. Vilniuje. Jai skautės įteikė puokštę gėlių, o susijaudinusi viešnia tarė kelis brangius ir atmintinus žodžius. Trumpai prisiminė tas istorines skautybės kurimosi dienas Vilniuje, kada per sueigas reikėjo saugotis okupantų ir statyti sargybas prie durų. Tada Vilniuje skautai-tės naktines sargybas prie tiltų. Jie žvalgė ir rinko apie lenkus karinės svarbos žinias (širvintų — Giedraičių k. laikais) lietuvių kariuomenei. Jie padėjo lietuviams belaisviams kariams, juos globojo arba talkininkavo pabėgti atgal laisvojoje Lietuvoje.

Jubiliejinė Sueiga praėjo pakilioje nuotaikoje. Po raporto ir vėliavų įnešimo, Lietuvos Skautų Sąjungos žuvusiems ir mirusiems pagerbti buvo sugiedota Marijos giesmė. Paskaitytas L.S.S. Pirmijos Pirmininko vyresn. sktn. dr. Vyf. Cepo, iš Bostono, šventei skirtas žodis. Jis sueigos dalyvius, ypač į skautes, prabilo pati Lietuvių Skautų Sesierys Vyriausioji Skautininkė v. s. Dr. D. Kesinaitė. Ji pabrėžė lietuviškumo skatinimą mūsų skaučių auklėjime. O tam užnugarį turi sudaryti lie-

tytos naujos kategorijos žmonių, kuriems taip pat suteikta teisė reikšti nustatytais atvejais savo pretenzijas į atlyginimą, būtent: grįžusiems į Vokietiją iš svetur karo belaisviams, iš tremtiesiems vokiečiams, Sovietų zonos pabėgėliams ir užsieniečiams vad. DP arba "bėnamiams" (heimatlose Auslaender). (Visos pretenzijos į atlyginimą iš principo laikomos su tam tikrais apribojimais paveldimomis ir gali būti perleistos ar įkeičiamos, jei su tuo sutinka atitinkamos atlyginimą nustatančios įstaigos. Pretenzijas tam tikromis sąlygomis gali reikšti ir tie atgabentieji į priėmiamuosius darbus, jei juose dirbusieji gyveno ir areštą panašiose sąlygose, turėjusieji nuolatinių persekiojimo slapstytis ir nelegaliai gyventi, persekiojami dėl jų tautybės ir kt. Iki nustatyto laipsnio atlyginamas ir ūkiams boikotas. Nuo gaunamų už šį atlyginimą sumų neimami nei algų, nei paveldimieji mokesčiai.

Visiems persekiojitiesiems svarbu, kad prieš atitinkamą įstatų sprendimą galima įteikti skundą vad. "Landgerichtui" per tris mėnesius, o užsieniečiams per šešis mėnesius. Taip pat galima duoti apeliaciją augščiausiem atskirų kraštų teisams ir vokiečių konstituciniam teismui atitinkamus pareikšimus. Minimas įstatymas su visais papildymais, pakeitimais ir jam vykdyti taisyklėmis išleistas atskiru leidiniu. Kaip nukentėjusieji nuo nacių režimo, juo galės pasinaudoti ir Tėvynės senovės laikų prasmę pat visa eilė mūsų tautiečių. Kurie teisė į atlyginimą jau pripažinta. Elta

tuviškoji visuomenė bei skaučių-tų tėvai. Po to, buvo paskaityti L.S.B. Vyriausiojo Skautininko v. s. Stp. Kairio ir L.S.B. Dvasios Vado sktn. kun. J. Vainio, S. J., sveikinimai raštu. Jautriai pasveikino clevelandiškų skaučių-tų dvasios vadas kun. dr. Širvaitis. Ne tik jam, bet ir mažiesiems klausytojams turėjo būti mielas gerojo darbo pavyzdys. Jis skatino skautus-tes stropiai vykdyti gyvenime savo nuostabiai gražų įžadą, o tuo pačiu jie artimųjų tarpan jėgą daug skaisčios šviesos.

Paskaityti įsakymai vienietams. Stropus skaučių-tų jaun. vadovai atžymimi bei pakeliami į augštesnius vyresniškumo laipsnius. Maloniai visus nustebina jų skautų sustiprėjimas. Jų vienetas — valtis "Naras" tiek išaugo, kad buvo performotas į laivą (taip vadinamos jų skautų draugovės). Laivu duotas kpt. Stepono Dariaus vardas. Laivo vado pareigas eiti paskirtas buv. Naro vadas valtininkas E. Jarašiūnas.

Vyriausioji Skautininkė v. s. dr. D. Kesinaitė paskaitė iš L.S.S. Pirmijos gautą telegramą. Pranešta, kad skautų rėmėjai Pranas DRASUTIS ir Balys GAIDZIŪNAS tapo apdovanoti PADEKOS ŽYMENIU. Nuoširdžiausi sveikinimai geriesiems skautų bičiuliams!

Didi diena buvo sk. kandidatui Andriui Šenbergui. Jis, išlaikęs III pat. laipsnio egzaminus, Jubiliejinėje Sueigoje davė skautų įžadą. Naujam skautui kaktaryš užrišo dvasios vadas kun. dr. Širvaitis. Čia reik paminti, kad Šenbergų šeimoje bene visi yra aktyvūs skautai-tės. Jos galva — vyresn. sktn. V. Šenbergas šiuo metu yra LSB JAV rajono II-sios srities vadeiva. Jis šioje sueigoje kartu su žmona — Nėringos vietininke ir visais dalyviais atšventė lietuviškosios skautybės 35-metį. Tačiau jis pats bus bene seniausias skautavimo metų skaičiumi skautininkas Lietuvos Skautų S-goje, nes jis pradėjo skautauti dar prieš 1918 m. Rusijoje. Jis buvo pirmasis L.S.B. Vyriausioji Skautininkas ir kartu yra vienintelis turįs L.S.B. Garbės Skautininko vardą.

Oficialioji Jubiliejinė Sueigos dalis buvo užbaigta Tautos Himnu. Paskui sekė iškilmingas laužas. Jis pasižymėjo rimtimi bei patriotine dvasia. Pradžioje Clevelando skautų vietininkas jų sktn. Vl. Petukauskas paskaitė įvadą: "Broliai! Pradedame jubiliejinį Brolijos laužą. Jis bus tikrai BROLIJOS laužas, nes jis turėsime ne vien mes savo vietininkijoje, bet visi dideli ir maži Lietuvos Skautų Brolijos vienetai plačiame pasaulyje. Kartu su mumis jį uždegė tikstantieji broliai Australijoje, Venecueloje, Anglijoje, Vokietijoje, Amerikoje, o Kanadoje, Toronte, jis bus žiebtas Vyriausiojo Skautininko ir Brolijos Vadijos. Taip mūsų laužo liepsna susilies su daugelio kitų, liepsnojančių visuose žemės kampeliuose, ir Dievas matys ją kylančią į dangų gražią ir skaisčią, išskleidančią tamsią tremties naktį, jungiančią mūsų mintis ir mūsų širdis vienam dideliame šventam tikslui. Jinai bus mūsų vienybės, broliškos meilės ir susiklausymo simbolis". Improvizuotą laužą uždegė jauniausieji — vilkiukas ir paukštytė.

Su šio laužo pradžia Clevelando Nėringos tunto skautės pradėjo KELIONĘ I LIETUVĄ. Toliau laužą vedė pasktn. K. Pažemėnas. Jis suglaustai paskaitė Brolijos pašnekės apie lietuviškosios skautybės ir Tėvynės senovės laikų prasmę. Po to, "Lietuva Brangi" fone nuskambo deklamacija "Yra šalis, kur upės teka..."

Ir galop prabilo pranašingasis B. Brazdžionis vilkiuko, skauto, jų skauto, bei sk. vyčio, lūpomis. Dvi mažos skautukės, kad ir drebančia širdele, bet apy- stipriais balseliais paskaitė savo rašnylius tema "Mano tėvų gimtinė".

JUBILIEJINĖ SUEIGA BOSTONE

Baltijos Skaučių ir Bostono Skautų Vietininkijos maloniai kviečia visus skaučių-tų tėvus,

rėmėjus, bičiulius, pavienius skautininkus-kes, akad. skautus-tes, o taip pat ir visus buvusius Lietuvos Skautų Sąjungos narius-res dalyvauti ISKILMINGOJE SUEIGOJE, Lietuvos Skautų S-go 35 metų sukakčiai paminėti.

Sueiga šaukiama lapkričio mėn. 14 d. (šeštadienį) 4 val. p. p. Lietuvių Ramovėje, 484 E. 4th St., So. Boston, Mass. Kam yra mieli jaunųjų skautavimo dienų prisiminimai, kam dar teberūpi lietuviškojo atžalyno ateitis, teateina šion sueigon!

— SKS —

Robert T. Wagner, jr. ir jo žmona džiaugiasi laimėję New Yorko miesto majoro rinkimus. Jis yra buvusio senatoriaus Wagner sūnus, demokratas.

GEORGE J. MATEJA, JR. D. S. C.
CHIROPDISTAS • KOJŲ SPECIALISTAS

Praneša

apie kabineto atidarymą.

Įvairios chiropodijos ir

kojų ortopedijas

4003 WARRENSVILLE CENTER RD.

Warrensville Heights 22, Ohio

Nemokamas mašinų pastatymas kieme

KABINETO VALANDOS:

2 iki 8 val. vak.

Namų: TE 1-9518

SKyline 1-1900

Rašomosios mašinėlės visų geriausių firmų, o jų tarpe garbiosios SMITH-CORONA, kurios kalbos raidinys, — išsimokėtina. Naujais modeliais. Lietuviškas raidinys greta pilno ir nepakeisto amerikoniško. Kainos nuo \$67.50 ir augščiau. V. BARTKUS. Adr.: 712 E. 92 St., Cleveland 8, Ohio. Tel.: LI 1-6716.

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigiai kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams bilietus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu:

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Telef.: HE 1-6344

Sveikata Sloga ir persalimas

(Tęsinys iš pereinamojo nr.)

Gydymas. Kaip jau minėjau, gydymas yra sunkus, nes nėra vaistų, kurie tiesioginiai veiktu virusus, sukeliančius šią susirgimų grupę.

Apsisaugojimo priemonės prieš susirgimą

1. Griežtas laikymasis higienos dėsnių ir švaros.
2. Venėjimas didesnių žmonių susibūrimų.
3. Venėjimas staigių temperatūros pasikeitimų. Žiemos metu, kada lauke šalta neperkaitinti kambarių, nes išėjus laukan į šaltą orą iš labai šilto kambario, tiek odos, tiek kvėpavimo takų kraujas apytaka laikinai sutrinka ir tuo momentu sudaromos geriausios sąlygos bet kokiems ligų sukelėjams pasireikšti visu smarkumu.

4. Vengti drėgmės, gi rūbams sudrekus, ypač greičiausiai juos pakeisti sausais. Ypač tai svarbu su avaline, kuri gali dar greičiau sudregti blogame rudens ar žiemos ore.

5. Rengtis pakankamai, bet ne persilgti, vengti ankštų rūbų ar avalinės. (Visa tai pasunkina kraujo apytakos tinkamą reguliaciją).

6. Vengti didesnio nuovargio ar neįprastai sunkaus fizinio ar protinio įtempimo. Organizmo užgrūdinimas — labai naudingas dalykas, tačiau tai reikia pradėti dar vasarą, kai persilimo pavojus negresia. Bandyti užsigrūdinėti rudens ar žiemos — tai turtu tikėjosi ligos.

7. Pašalinti visokius sutrikimus, kurie nors ir nėra tiesioginės ligos priežastis, bet gali atkelti vartus infekcijai. Tokie sutrikimai gali būti: labai padidėję tonsilos, vidurinės nosies sienelės (septum) nukrypimas į šoną — labai dažnas sutrikimas, chroniškas antrinių nosies rūšių uždegimas (sinusitis), bet kokio kraujo apytakos sutrikimai ir eilė kitų.

DR. J. RAMUNIS, Chicago

8. Sutvarkymas visų alerginių sutrikimų (grupė ligų, giminių su asthma ir šienlige). Venėjimas viso kas jaudina ir erzina kvėpavimo takų gleivines.

9. Pakankamas, bet ne persunkus maistas; tinkamas poilsis.

10. Skiepėjimai — jie gali būti naudingi atskirais, individualiais atvejais, ar kada siaučia stipri vienos kurios rūšies viruso epidemija.

Tuoju susirgus

1. Nieko nelaukiant gulti į lovą ir gerai atilsėti. Jei ligonis tik namuose pasilieka nuo darbo ir tenai dirba-pluša, tai naudos iš to nėra nei už skatą.

2. Vengti saldumynų bei alkoholinių gėrų didesniame kiekyje, nes jie abu padidina tam tikrų vitaminų poreikimą ir tuo pačiu mažina bendrą atsparumą infekcijai.

3. Maistas turi būti lengvai virškinamas, šviežias ir turintis didesnius kiekius vitaminų. Čia ypatingai tinka sviestas ir pienas, rupi duona, šviežias ar šaldytos (frozen) daržovės, vaisiai. Kiek prasčiau yra konservuotos daržovės, o blogiausias toks maistas, kuris gaminyje eigoje ilgai verdamas ar šutinamas, kepinamas ir dėl to neturi visai jokių vitaminų. Reikalui esant, vitaminai gali būti imami ir vaistų — kapsulių ar tablečių formoje.

4. Naudoti didesnius kiekius skysčių.

5. Ligonio kambarys turi būti pakankamai šiltas, bet ne per karštas; oras jame turi būti pakankamai drėgnas, nes sausas oras dar labiau erzina ir net žaloja kvėpavimo takų gleivines. Reikalui esant, kai ligonis ima sunkiai kvėpuoti (tai ypač pastebima vaikų amžiuje), greit ir efektyviai sudrėkinti orą galima pastatant greta ligonio atvirą, plačiu viršumi indą su karštu, garuojančiu vandeniu.

6. Nosies lašai, sumažina nosies gleivinės pabrūkinimą, dažnai padeda, bet tai yra abipusiai aštrus ginklas: tam tikromis sąlygomis jie gali padėti dar daugiau pabloginti, ypač jei juos naudoti ilgą laiką.

7. Taip vadinami "Antihistamininiai" vaistai, kurie padeda, tačiau jie išvis naudingi tik padidėjus ligos pradžioje ar kai liga yra alerginė savo prigimtimi (sukelta perdidelio organizmo jautrumo kai kurioms medžiagoms) jie parduodami vaistinėse net ir be recepto kaip įvairiausi "cold drugs" — atsieit "vaistai nuo šalčio" (suprask — persalimo).

8. Atsigulus lovon išgerti karšto gėrimo, sudaryto iš citrinų, apelsinų ar greipfrutų (taip vadinamų citrininių vaisių) sunkos ir nedidelio kiekio alkoholio. Tai naudinga tik pačioje pradžioje, gi vėliau tai kartojant rezultatai gali būti neigiami.

9. Asperinas ar panašūs preparatai, naudojami nuo skausmo, negalavimų bei nuo didesnio karščio. — 2 tabletės (10 grais) 3-4 kartus dienoje ar rečiau, pagal reikala.

10. Svarbiausia — laiku kreiptis į kompetentingą gydytoją, kad būtų išvengta įvairių komplikacijų.

Nuomonės

Teorija ir praktika

"Draugo" spalio mėn. 21 d. numeryje tilpo prof. A. Damušio ataskaita ALRFK (Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų Federacijos) sekretoriato pateiktus klausimus. Šis ataskaitas yra ne kas kita, kaip prof. A. Damušio lūpmis nupasakoti vadinamosios Lietuvių Katalikų Akcijos programos pagrindiniai principai. Kas seka mūsų politinio-ideologinio gyvenimo, lengvai galėjo pastebėti, kad ši programa vykdoma kaskart vis plačiau, giliau ir verčiau, dažnai veiklos pagrindas dedant šūkių — "Tikslas pateisina priemones". Lietuvių Katalikų Akcija, pagal reikala, besireiškiančia įvairiomis formomis, yra įnešusi į lietuvišką emigracinį gyvenimą daug kartelių, o ir pačiam lietuviškam reikalui yra nemaža pakenkusi. Tad visiems, kuriuos ši "akcija" yra krepšius, vėta susipažinti su minėtos programos principais teorijoje ir praktikoje.

Prof. A. Damušis, paklaustas — "Kas kas mano, kad katalikams nėra reikalingos centrinės organizacijos, pakanka parapijų draugijų. Kaip Jūs galvojate?" — atsakė: "Centrinę liet. kat. organizaciją neigimas ir noras apsiriboti vien bažnytinėmis draugijomis — tai nepažinimo katalikų akcijos tikslų. Bažnytinės organizacijos atlieka svarbų vaidmenį, bet jos nėra pagrindiniai katalikų akcijos daliniai, nes katalikų akcija nėra vien maldos bažnytinė

likacijų bei apsiribimų — gydanč kaip "eilinę slogą", o tik reikalinga visiškai kitą, negu panašiai besireiškiančią ligą.

draugija, ji nėra saviuoklos būreliai, ar labdaros organizacija. Katalikų akcija negali būti uždaryta vien bažnyčios arba vienos parapijos ribose ir tūnoti už religinės defensyvinės uždavinių ribų. Katalikų akcija visos eilės popiežių ir giliųjų katalikų mąstytojų aiškiai yra nukreipiama į repaganizuotą teritoriją jai atkovoti. Katalikų akcija siekia įsiveržti į visą gyvenimą, tai yra kovos daliniai, kurie veikia spaudos, visuomeninio gyvenimo, jaunimo auklėjimo ir švietimo, savo profesijos ir t.t. ... Tam reikalingas ir Katalikų Akcijos Fondas, nes "Suteikdami veiklą, lešas lengvai atsispirsime destruktiviai įtakai iš atšalusios lietuvių pusės."

Tai Katalikų Akcijos pagrindiniai principai, jos veiklos teorija: siekti įsiveržti į visą lietuvių gyvenimą — politinį, kultūrinį, švietimo ir t.t. Įsiveržti ir paimti šį gyvenimą savo kontrolei. Įsiveržti ne tam, kad lietuvių, savo tautiečių tarpe, Kristaus žodį skelbus, savo broliams lietuviams meilę ir toleranciją nešus, bet tik tam, kad paverstų juos savo dvasinį ir medžiaginį gyvenimą tvarkyti pagal jų priemestus dėsnius.

Katalikų akcija, pagal prof. A. Damušį, kreipiama į lietuvišką repaganizuotą teritoriją, siekiant ją atkovoti. Klystų, kas manytų, kad p. Damušis toje teritorijoje rado masės lietuviškų pagonių, stabmeldžių ir kitokių paklydėlių, kuriuos anais laikais šventoji Inkvizicija būtų mieliai sukrusvusi ant lauko. Visai ne. Jis repaganizuotos teritorijos, sąvoka, kurkas gilesnė ir platesnė. Į šią teritoriją prof.

A. Damušis įtraukia visus tuos, kurie nėra draug su Lietuvių Frontu, Krikščionių Demokratų Partija, Ūkininkų Sąjunga, Darbo Federacija, Ateities Klūbu, atseit katalikų ar krikščionių krikščioniškos etikos nesilaikančiomis politinėmis organizacijomis. Tautininkai, liaudininkai, socialdemokratai ar jiems artimų pažiūrų lietuviai p. Damušio sudaro "pagonių" mases, prieš kurias Katalikų Akcija yra išėjusi į kryžiaus karą.

Prof. A. Damušis mano, kad bažnyčios ir parapijos negali atkoti. Tiesą ir logiką prof. A. Damušio pusėje. Parapijos ir bažnyčios rūpi Kristaus mokslo skelbimas ir jo etinių dėsnių palaikymas savo narių tarpe. Katalikų Akcijai, kurios vardu kalba p. A. Damušis, rūpi kurkas platesni ir gilesni tikslai: visą lietuvių tautos gyvenimą, tiek dvasinį, tiek ir medžiaginį, pajungti "giliųjų lietuvių mąstytojų" sukurta doktrina, kuriuos pagrindu stovi neklaidinga katalikų bažnyčia. Ši doktrina, nors ir pasiremusi tikėjimu, toli išėina iš tikėjimo rėmų, ji virsta politine doktrina, kuri keliais į Lietuvą veda per Romą. Katalikų Akcija, kuriai visos katalikų politinės ir ideologinės organizacijos tam tikra prasme yra subordinuotos, yra ne kas kita, kaip tu organizacijų centralizuota politinė akcija, pirmiausia nukreipta prieš kitas politines lietuvių organizacijas ir joms priklausančius lietuvius. Tad ir ši akcija negali būti vedama bažnyčios ar parapijos ribose, nes tai pačiai bažnyčiai ar parapijai priklauso ne tik katalikų organizacijų žmonės, bet ir dauguma tautininkų, liaudininkų ir net socialdemokratų.

Tokia tai yra Katalikų Akcijos teorija. Ši teorija visomis išgalėmis stengiamasi paversti gyvenimo praktika. Užtenka prisiminti vadinamųjų katalikų politinių grupių vestą ir tebedamą akciją Vlike, Lietuvių Bendruomenės ir prieš diplomatinę šefą min. S. Lozoraitį. Juk ir neseniai tos akcijos žmonijos dėtos pastangos sužlugdyti lietuvių skautų organizaciją, įkuriant paralelę katalikų skautų organizaciją, yra ne kas kita, kaip Katalikų Akcijos išraiška. Tą patį galima pasakyti ir bendrai apie lietuvišką jaunimą, kurį visokiais būdais stengiamasi pajungti Katalikų Akcijos tikslams. Juk ir Lietuvių Bendruomenės nepajėgia atlikti jai priklausančią teisę ir pareigą steigti ir išlaikyti lituanistines mokyklas tik dėka Katalikų Akcijos vedamos Bendruomenės priešingos politikos. Katalikų Akcijos žmonės puikiai supranta, kad Lietuvos politinė ateitis priklauso tam, kieno įtakojė yra jos jaunimas.

Kiekviena akcija išaukia reakciją. Tai gyvenimo geležinė logika. Tai turėtų žinoti prof. A. Damušis. Šiandien "repaganizuotos teritorijos gyventojai", kuriems užkariuoti prof. A. Damušis telkia visas galimas ofensyvas, jėgas, neįsivaizduojant gresiančio pavojaus ramiausia miega. Bet kas atsitiktų, jei visokio plauko "pagonys" vieną gražią dieną, sumobilizavę savo jėgas, pereitų į kontrofenzvą, tikslu netik atlaikyti savo turimas pozicijas, bet dar jas ir pagerinti Katalikų Akcijos teritorijų sąskaiton? Juk tai būtų tikras karas: Katalikų Akcijai — kryžiaus karas, puolamiesiems "pagonims" — dvasinės laisvės karas. Bet ar tas karas būtų naudingas bendram lietuviškam reikalui ir Lietuvai?

J. Urbutis

Jei myli tėvynę Lietuvą — padėk tremtyje vargstantiems jos vaikams!

George Lincoln šeimoj

DOMAS VYČIUS

Zinia, pesimistai į viską juodai žiūri. Bet, ar jie atspėja, ar ne — kitas klausimas. Sakysim, bėgant mums iš Lietuvos, optimistai tikino: tai neilgam, palaukit, amerikiečiai ateis, viską sutvarkys, netrukus vėl grįšime į namus, tik su tais vokiečiais bei rusais duokit jiems apsidirbti... Pesimistai gi porino: vokiečius išgrūs, rusai jų vieton ateis, tų greit neišmes, dar ilgokai svetur pasitranskysime, dar pakentėsime... Arba, sakysim, vėl dėl tos Korėjos. Optimistai sakė: Amerika — tai galybė, bet tik ji jau apsiėmė, beatant sutvarkys tuos kinų bei šiaurės korėjiečių komunistus... O pesimistai: ne! nieko ji nesutvarkys, matysit kad ne! Nesutvarkys ir tiek!...

Ak, bet, aš čia ne apie politiką... Aš čia apie Linkaus Jurgio atvejį. Gal pažįstat Linkų Jurgį?... Bent, tikriausia, esat apie jį girdėję. Jis komiteto pirmininkas mūsų Schweinlusto stovykloje, Vokietijoje, buvo. Išsilavinęs, pasakyčiau, žmogus ir patriotas, ar tėvynainis, kaip kalbininkai mane pataisytų... O dabar — mūsų miesto didžiausia — me fabrike atsakingas šlaviko pareigas eina. Kartu su kitais penkiais tokiais pat, aisiais ar jankiais, kas juos ten žino...

Visas reikalas sukasi apie tai, kad sakytas Linkus Jurgis gavo Jungtinių Valstybių pilietybę. Pilnateisis, atseit, žmogus tapo. Egzaminą ten kažkokį vykusiai išlaikė. Tad šitas pilnateisis žmogus ir vadina mane su mano žmona palaistyti, taip sakyti, tąjį popieruką reikšmingą, kurį jis gavo. Bičiuliai esam buvę, sykiu stovykloje vargom, čia, tik kiek išsiskyrėm. Bet toks svarbus gyvenimo įvykis — reikia draugą pasveikinti. Na, ir drožiam su žmona pas jį. Pirmą kartą Amerikoje. Dar nesam buvę. Pagal adresą. Randam gatvę. Numerį. O ant durų iškabėlėje parašyta: "GEORGE LINCOLN".

— Ne čia pakliuvome, — sakau.

O žmona:

— Toks Amerikos prezidentas yra buvęs. Gal jo čia gyvenama?

— Ach, ne! — sakau, — tas Linkas, prezidentas yra Abraham, o be to, jis jau seniai miręs, o George — tai buvo Washingtonas, bet ir tas miręs...

— Palauk, — sako žmona, — panašu į Linkų, gal jis čia vardą pakeitė?...

— Tikrai! — sakau baladodamasis.

Na gi, tikrasis Linkus Jurgis mums duris ir atidaro.

— Kaip čia su tuo Lincolnu? — klausiu sveikindamasis.

— O! Tai pilietybės popierių proga. Pa-keičiau į amerikonišką. O negi tu vis dar vadinišis Vyčius? Čia, brolyti, reikia taikytis. Pakeistum savo pavardę į kokią, sakysim, V... W... Wich... na, į Wichestoną... ar kaip... — kalbėjo jis vesdamas mane už parankę į kambarius.

Už stalo jau randame visą kompaniją susėdusią. Visi penki jo bendradarbiai su ponionu, jų bosas ir dar didysis bosas garbingoje vietoj stalo gale. Žvilgt — ant stalo putoja, kalakutėlis kviečia prie savęs, konjakas — šelmis kaip gintaras iš buteliuko tau mirks!... Nespėjome dar su žmona atsisėsti — parašą ant sienos išvydomė didelį: "Lietuviškai kalbėti draudžiama" — buvo parašyta.

— Tai kaip gi čia?! — klausiam abu, — tai jau ir lietuviškai nebegalima kalbėti, visai, — sakome, — užrašas, kokią caro laikais maskolai mūsų krašto mokyklose iškabindavo...

— Oi ne, — šypteli šeimininkas, — gali kalbėti kaip tik norit, kaip tik mokat, kad ir žematiškai. Čia užrašas ne dėl jūsų, čia dėl mano žmonos. Mat, kol šito užrašo

visuose kambariuose nepakabinau, ji vis negalėjo atsikratyti to nelemto papročio su vaikais kalbėtis lietuviškai...

— Tai kaip gi su savo vaikais, jei ne gimtoji kalba? — nustebome su žmona.

— Mat, nenoriu vaikams akcento gryo angliško gadinti, tai mes papratome namie angliška... na, ir mums patiems tai naudinga...

Visi susirinkę, ir šeimininkė, pamatę užsilaikymą ir kalbas, ėmė nekantraudami raginti sėstis prie stalo. Taip ir liko neišaiškintas tas svarbus reikalas. Kaip pavėlavę, turėjome dvigubai išgerti. Čia jau ir kalakutėlis su visokiais žirneliais, saločiais bei raudonais želatinais ant lėkštės prieš tavo nosį gulo... Čia alutis putom tavo rankoj ėmė žaisti... Sveikino mus iš visų pusių angliška, gerti ragino, dėmesio centre mes atsidūrėme...

— Žiūrėk, — sakau žmonai, — tiek žmonių, o nei vieno lietuvių be mudviejų nepakvietė...

Kol kalakutėlis sudorojom ir kokią ketvertą alaus išlenkėm nebuvo kada nė šnekėti.

— O kur gi vaikai? — klausiu.

— Palauk. Bus ir vaikai, — lyg staigmeną kokią ruošdamas, šeimininkas mirktelejo šeimininkei. Ir tikrai. Už valandėlės įskrido į kambarį mergytė, kaip peteliškė. Net nepažinau. Kūdikis, galima sakyti, stovykloje buvo, menkutė. O čia visai panašiai raudoni. Lūpos malevotos. Suknė ilga, kaip balinė, ir krūtinė apnuoginta.

— Kiek gi dabar jai? — paklausiau.

— O, jau dvyliką. Mūsų Shirley jau į High School pradėjo eiti! — išsišiepė tėvas.

— Ar ne per anksti ji dažosi?... Shirley... gi ji rodos Nijolė vadinasi?... — įsiterpė mano žmona.

— O ne! Juk negali nuo kitų mergaičių atsilikti... Mes ją dabar Shirley pavadinom, kokią gali būti Nijolė Amerikoje...

Jis greit nutilo, nes mergaitė gryną anglių kalbą ėmė deklamuoti eiluotą pasveikinimą svečiams. Paskui išėjo abu berniukai. Mažesnis didžiuliu akordeonu nešinas.

Didesnysis, išspjovęs kramtomąją gumą, uždainavo dainą: "Kiss me, my darling..." broliui akompanuojant...

Žiūrėk tu! Visos programos būta paruošta. Tėvas šluostėsi prakaitą ir patenkintas linkčiojo galva. Motiną spindinčiom akim sekė kiekvieną vaikų judesį. Pasisiekimas buvo nepaprastas. Nebe mudu su žmona, o jau vaikai buvo dėmesio centre. Paskui vėl mergaitė, užsivilkusi ruožą per matomą sukne, pro kurią ryškėjo jos dar neišsivysčiusios formos, pašoko porą šokių, taškalo-dama kojom per grindis. O ant padų jai buvo pritvirtintos tam tikros plokštelės, kojas valdė ji gana vikriai ir, švaistydama, kaip vijurkas, ištuksendavo tomis plokštelėmis šokio ritmą.

Ovacijoms nebuvo galo. Paskui vėl abu berniukai persiėngę negrais dainavo negriškas dainas. Ir pabaigai, atitinkamai apsirengę, užsigrimavę ir užsidėję juodas kaukes, berniukai labai gyvai atvaizdavo banditų užpuolimą ir mergaitės pagrobimą bei nužudymą... Mes visi lengvai atsidūsime, kai jų sesutė nepagrobta ir gyva, šypsodamasi sykiu su broliais pasirodė, linkčiodama galvute į plojimų audrą...

— Ar negalėtų jie pašokti porą lietuviškų šokių bei padainuoti kokią mūsų dainelę. Tai būtų įdomu! Tai žmonėms patiktų! Juk tautinius drabužius turi, — margos programos sąjudintas pasiūliau aš, — kad ir suktinį ar ką?

— Ką tu! Ką tu! — susuko abu tėvai sykiu, — ar tau galvoj negerai? Koks čia gali būti suktinis? Ar tu mus at juoko nori pakelti? Vaikai paruošė tokią puikią amerikonišką programą..., o jis "suktinį"... užpylė jie šalto vandens ant mano karšto pasiūlymo. Pamatę mano sumišimą, dar pridūrė:

— O be to ir tautinių drabužių nebeturim. Pasenę buvo. Likvidavom. Kam jie Amerikoje reikalingi, čia ne Vokietijos stovykla...

Vaikai rankučių mostelėjimu atsisveikino sykiu ir kažkur rengėsi išeiti.

— Kur gi jie nakčiai? — susirūpino mano žmona.

— Išėina pasižmonėti. Negi galima vaikams namie prirakintus laikyti. Šiandien juk šeštadienis. Jie visus šeštadieniais išėina. Štai, Roger (vyresnysis, keturiolikametis, seniau — Vytutas...) eina į klubą, ten šokiai šandieną. Shirley eina į kiną, geras filmas: "Kiss in the dark", žinai, su ta, kaip ją... na, su ta pikantiška blondine..., o mažylis, Bill (dešimties metų, seniau — Algis...) eina bowlingo pasižiūrėti. Ot, žinai, sporto mėgėjas! Kitą kartą iki vidurnakčio ten prasiėsi. Bus sportininkas! Tegus ke-lias valandas žaidimų pasižiūri, jei jam įdomu... O mes čia tuo tarpu... išgersim... na, išgerkim, broliuk, už jaunimą, už jo šviesią amerikonišką ateitį! — pylė jis mums stiklukuos.

Ak, vėl alutis putom žaidė... Vėl šelmis-konjakėlis prašėsi išgeriamas. Išmetęs vieną šitokį — stipresnį, nesulaikiau nepaklaupęs:

— Tai taip ir atitraukei savo vaikus nuo visų lietuviškų reikalų? Tai taip ir skandinsi juos amerikinėje jūroje? Tai gal ir kalbėti lietuviškai jie nebemoka?

— Nešauk, velnias tu, taip garsiai! — prisikišęs burną man prie pat ausies, tamsdamasis seilėmis, šnibždėjo jis, — aš gi tau lietuviškai nedraudžiu kalbėti, bet kam gi šaukti! Kalbėk lietuviškai patylo, matai, visi sužiūro į tave, velnias tu!...

— Aš negaliu! Tu man išaiškink. Vieną kartą išaiškink...

— Se, išgerk alaus, — pakišo jis man prie lūpų putuojančią stiklinę, — o aš išaiškinsiu... Pirmiausia, ar man Roger nenuėjo į lietuvišką klubą, ar ten negroja lietuviškas dazas... aha, matai... jie kartais pagroja ir lietuviškus Argentinos tango ir lietuviškus anglų valsus... O, antrą, nerek, kad tau kinuose rodytų lietuviškus... mus, nes tokių nėra... Bet mano Shirley boyfriendas su kuriuo ji eina į kiną yra lietuvis — Bob Wood... matai!...

(B. d.)

Redakatoriaus žodis

STUDENTAI

Paskutiniams nepriklausomo gyvenimo metais visi džiaugiamės, kad mūsų jaunimas labai stropiai siekia mokslo. Jaunimo skaičius augštesniose ir augštesiose mokyklose pastoviai didėja. Dažnas, prisiminęs mūsų jaunimo veržlumą į mokslą, sakys, kad tai tvirta garantija, jog bus kam ne tik pakeisti vyresnius, bet ir užimti platesnius ir gilesnius ateities darbų barus.

Ne iš mūsų kaltės mus užklupusios nelaimės mus pastatė į visiškai naujas sąlygas. Daugelis to gražaus atžalyno buvo sunaikinta, daugelis turėjo palikti namus, daugelis turėjo lenktis prispaudę batui ir laukti naujos vietos.

Laisvėje atsidūręs mūsų jaunimas rankų nesudėjo. Mes gerai atsimename, kad ne keli šimtai, bet netoli dviejų tūkstančių mūsų jaunųjų, kad ir skurdžiose sąlygose gyvendami, prailaužė duris į vokiškus universitetus ir savo tikslą siekė.

Skirstantis iš Vokietijos į visus kraštus, kur imigracijos varžtai praleido, dažnas galvojo, kad vėl turės praeiti keli metai, kol mūsų jaunimas, perpratęs naujas sąlygas ir pramokęs kalbos, galės vėl pradėti mokytis. Pasiryžę labai greit atsiduro, bet dėl studentų skaičiaus dažnas sielojosi: jis buvo mažas ir tik labai palengva didėjo. Bet jau šiais metais iš įvairių vietų ateina daug linksmesni žinios, kad daug daugiau jaunimo jau nuėjo į augštesias mokyklas. Ir jei kokie kietesni ekonominiai vėjai nepašaus, reikia tikrai tikėti, kad mūsų jaunimo skaičius augštesiose mokyklose didės ir didės.

Kiekvienais metais vis daugiau mūsų jaunųjų baigs vidurinį mokslą ir jam daug lengviau prisivers augštesios mokyklos durys.

Be tie einantieji metai, kada mūsų jaunimo skaičius didės augštesiose mokyklose, taip pat į tas mokyklas nuves ir jau kiek mažiau tautiniai susipratę, jau dažnu atveju svetimybų pažėstus, o kai kuriais atvejais ir sužalotus. Tai reikia jau dabar susirūpinti, kad tas mūsų pasididžiavimo vertas jaunimas išliktų toks pat stiprus, koks stiprus yra dabartinis, kuris dar tebeprisimena tėvynėje pradėtą mokslo dieną ir kuris savyje dar tebesinėjoja tėviškes laukų šventą vardą.

Kad mūsų patriotiškąjį visuomenę galėtų į tą mūsų jaunimą daryti sveikos įtakos, reikia su jais nuolat palaikyti ryšius, kada jie būtina reikalingi talikos — jų prašymus išgirsti, kada jie prašo patarimo — didžiausiu nuosirdumu ji duoti.

Studentai, palyginti, yra gerai susiorganizavę. Jie turi savo sąjungą ir tos sąjungos vadovybė dažnai rengia įvairius studentų sąskrydžius, juose nagrinėja savus, studentiškus reikalus. Stai lapkričio mėn. 27-28 studentai vėl renkasi Clevelande. Jie čia daugiau nagrinės savo pareigas savajai tautai. Tai labai kilnus užsiėmimas. Jis dar kartą paliudija, kad mūsų jaunimas geram kely.

Tos jų studijų dienos iš pačių studentų pareikalauja nemažos aukos — reikia nugaleti didelius kelionių atstumus, iš labai lėtos kėsenės išmesti kelias dešimtis dolerių, o gal teisingiau pasakius dėl to vėliau daug savičių liesiau valgyti ar atsikvėlyti nuo kitų būtinų išlaidų.

Ar jūs gyvenate baimėje?

Galbūt, jūs girdeję apie hipochondrią (pristęgusio nuotalkos žmogų), viena rytą įėjusį į savo draugo kambarį, kai tas ruošėsi eiti į darbą.

— Kaip jaučiatės? — klausia draugas.

— Be galo susirūpinęs — baltai atsakė hipochondriksas.

— Kodėl, ko jums trūksta? — klausia draugas.

— Kad gi aš žinčiau kas kankina mane — atsakė.

Visi pažįsta šiuos tipus. Jie visad atrodo turį kokių nors rūpesčių — skilvis, inkstai, akys, šnariai, nervai, kepenys ar galva. Jie nuolat skundžiasi ligomis. Jie renka ligas ir kaitalioja gydytojus.

Labai daug išoriniai stipriji, linkę žmonių, gyvena nuolat bijodami vienos ar kitos ligos.

Kartą, restorane, vagonė atsidėdau greta vyro, kuris atrodė kaip futbolio žaidėjas ar intininkas. Tačiau, jo būta pirklio. Netrukus jis papasakojo, kaip jis naktį pabunda įtemptais nervais, suprakaitavęs, širdžiai smarkiai plakant. Jis būna turįs širdies ligą, bet jo gydytojas jokios širdies ligos nepadarė.

Kada jūs, po dvidešies darbo, patyręs šiek tiek nepasisekimų ir netikrą savo ateliktą, sugrįžtate namo, lova nepus jums tiek maloni, kaip ta vienintelė vieta, kur jūs pastatėte savo sągybinius. Prisimenu draugą atšakingo pareigūno atvejais, kada jis prieš kelis metus susikūrė baimę: būk viena naktį, jį pasmaugė mažas gerklės negalavimas. Kartą, vidurnaktį, atkelė, jis parašė savo testamentą. Tačiau, jis ir šiandien dar tebėra iš mano pažįstamų, vienas gyvybių ir idomių asmenų.

Nuostabią daug žmonių atsisako skirti lėktuvui, kol jie vaikų nenaujaus arba todėl, kad savo žmonoms pasididėjo neakristi. Kai kurie jų prisipažįsta, kad skridimas juos vargina, nepaisant kokių gerti būtų dartiniai skaidymo patogumai. Betgi, sunkiai surasime samėnį, kuris nesutiktų važiuoti automobiliu 60 mylių (96,5 km.) ar 80 mylių (128,7 km.) greičiu per valandą, kas sušije su didesne rizika, kaip skridimas keleiviniu lėktuvu.

Kokiu būdu išauga šios viešosios ar kitokios neprotingos baimės? Žinoma, turime teisę bijoti ko nors, ko mes norime. Paprastai, užauginama būtinai baimė. Atrodo, neturint baimės lyg ir garbingiau, tačiau, ne daug mums pakanka, o daug geria pasidarys, jei prisipažinsime, kad baimė turime.

Baimė yra normalus fiziologinis atsakymas į pavojų, tai savisaugos mechanizmas, suteikiantis mums adrenalino (hormonas).

Reikia ir mokslo suola kelioms dienoms aplėsti ir vėliau tą praleistą laiką išlyginti stropesniu darbu.

Cia ir norisi keltus žodžius pasakyti tiems, kurie dar tiems reikalams tebėra jautrūs, kad gal gi ir mes, kurie didžiulį savo jaunimo ir jį skatiname veržtis pirmyn, galime jų darbuose patalkinti. Ir aišku, kad galime. Vieni galime studentus apnakvinti Clevelando susirinkimo ir juos pavaišinti, kiti galime gal keliais doleriais jų organizacinę darbą paremti, trečiai gal kita koki malonumą jiems sudaryti. Ir reikia tą būtina padaryti, reikia jų džiaugsmu ir pareigom pagyventi, reikia jų veržlumą skatinti, reikia tą bendrą džiaugsmą išlaikyti.

Clevelando humatų susirinkti studentai savo darbų programą artimiausiu laiku pakeis. Jie kvies mus visus domėtis jų darbais. Ir jiems būkime jautrūs, nes tai mūsų pačių reikalas.

laikų medžiaga, padedąs palaikyti kraujotakos normalų spaudimą ir energijos kovoti ar bėgti.

Normaliai, pavojui praėjus, baimė mus apleidžia. Bet, jei mūsų baimė pastovi ir susikaupia rūpesčių būklėje, mūsų protas gali pradėti kirsti mums šposus. Turint baimės įprotį, viena rūpesčių eiga gali savaime pasikartoti mūsų prote be jokio tikro pagrindo.

Baimės pasiekolinimas gali būti įvairus. Hipochondriksas įsigeria neurotinį susižavėjimą bloga sveikata. Apmuo, sergas širdies fobija — vidutinė baimė būti sandaroje, ankštoj patalpoje — gali bijoti keltis liftu, eiti tuneliu, ar gyventi augstose vietose.

Daugelis turi šių palinkimų pėdsakus, ir tai būtų daugiausia tik pėdsakai, jei jiems pasididėtų, nes ligulsta baimė yra agresyvi (puolanti), motybolinė rūšies pavals.

Bet mūsų žinomi ir šie paprasti psichologiniai mechanizmai. Vienas jų, daugiausia įprastas yra identifikacija (tapatybės nustatymas, sutapdinimas). Augdami, pamėgdijame tuos asmenis, kuriuos mylime ir kuriuos žavimės, prijungdami mus pėdsak prie jų, kaip mūsų stiprumus, taip ir mūsų silpnumus. Pav., jei motina sergo cukriniu ligą (diabetu), arba jei tėvas mirė paralyžiu, sprėndžiame, kad anksciau ar vėliau patirsime jų likimą. Tačiau, mokslininkai pažįsta, kad daugelis mūsų studijuoti genetikos (paveldėjimo mokslo), užtikrina, kad paveldėjimo dėsliai nėra tokie griežti, kaip tie rūpestiai, atlaide dėl klaidinčių supratimų.

Taip pat gerai žinoma sugestijos (staigūs) galia. Dr. Daniel Blain, Amerikos Psichiatrų Sąjungos medicinos direktorius, sako, kad jaunų gydytojų tarpe dažnai pasitaiko, kad jie, skaitydami apie ligas, įsivaizduoja turį ligų pažymius. Medicinos studijų antrais ar trečiais metais beveik kiekvienas studentas kurį laiką galvoja sergas ta liga, kurią studijuoja.

Net dėmesio sukaupimas kokiame nors kūno organui yra pavojingas dalykas. Tūlam pakanka šiek tiek daugiau galvoti apie protines ligas, kad jis galėtų įsitikinti prarandęs protą. Taip pat širdis — mėgiamas baimės taikynas. Todėl gydytojai praktikai ir širdies ligų gydytojai pagrįstai bijo, kad asmens dėmesio sukoncentravimas kokiame nors šio organo mažam netaisyklingam plakimui ar mūrmėjimui sukels jam širdies neurozė.

Asmens, turį augstą kraujo spaudimą, vien tikslai galvodami apie tai, gali įgyti augštesnį kraujo spaudimą. Todėl patartina atkreipti dėmesį į neseniai įvykusio Amerikos Medikų S-gos susirinkimo aprašymo antraštę: "Gydytojai laiko daugely atvejų augšto kraujo spaudimo rūšies nepagrįstas".

Dr. Arthur M. Master, pasiremdamas 70,000 sveikų darbininkų kraujo spaudimo apžvalga, siūlo gydytojams pakeisti nustatytas augšto kraujo spaudimo normas ir 30 metų amžiaus asmeniui skaityti kaip normalų spaudimą 145, o 50 metų asmeniui iki 160, o gal ir augščiau. Pabrėžiant, kad tokie pasididimai yra augšti vien tikslai santyki su žemu spaudimu, pagelbės numatinti.

Pagal kitą gydytoją, vieningai prieštasi, būk žmonės dabar daugiau serga širdies ligomis — "coronaries", negu jų tėvų laikais, yra ta, kad medicinos mokslas suradė elektrokardiografą — įrankį registruoti širdies plakimo elektrinio potencialo pajėgumą pasikeitimus. Jis vertingas nustatant širdies veiklos netolykumus ir tokiu būdu geriau pajėgia nustatyti šią širdies ligą. Atrodo, kad naudinga ir kenksminga vadinti daiktus jų tikrais vardais.

Šiandien gyvename tokiam amžiuje, kad visur varomą plati propaganda prieš ligas. Eilinio amerikiečio sveikatos sąmo, nę šiek tiek per daug šiurkščiai paliečiama įspėjimais apie jam gresiantį pavojų. Taip mūsų sveikatos kryživiai privertia mus tikėti, galbūt, nepastebėdami psichiatro pastabos, kad rūpestis taip pat yra blogos sveikatos pažymys.

Keletas gydytojų daug kartų viešai pasisakė prieš mūsų ligos ir mirties baimės išnaudojimą. Dr. Blain pažymi kai kurių asmenų, jau sirgusių, savijudius atovaičius (reakcijas). 53 metų moteris, kuriai buvo padaryta sunki žarnų vėžio operacija, ir kuri jau buvo bebandanti sugrįžti į savarankišką gyvenimą, sako, kad ji "į kiekvieną radijo garsinimą apie vėžį, reaguoja vos suvaldomu noru šokti į Mississippi upę ir tuo viską pabaigti".

Laimė, Amerikos Vėžio Draugija supranta septynių asmenų, iš aštuonių rūpesčių, kurie nemirs vėžiu. Neseniai paskelbtuose savo šūkiuose prašo saugoti mūsų mylimus asmenis ir nebūti nusiminusiais. Viename savo vėliausiu pranešimu ši draugija, pavyzdžiui, ima tipišką 5000 amerikiečių bendruomenę ir patiekia vėžio riziką tikroje perspektyvoje.

"Per metus 2500 asmenų sirgs įvairiomis ligomis... 250 turės vėžio ligos pavojingą signalą... 20 asmenų sirgs vėžiu... pasirodys 12 naujų susirgimų vėžiu... 50 asmenų mirs... 7 mirs vėžiu..."

Tokiu būdu matome, kad ne daug tėra pagrindo bendram alarmui. Protingai patiekta žinotina gali parodyti mums, kaip svarbu saugoti mūsų sveikatą, o kada reikalinga, įieškoti medicinos patarimo.

Daugelis, sulaukę vidutinio amžiaus, įsitikina tikrai biją mirties. Jei nenorime tapti alarminiais, silpnaisirdžiais ir hipochondriku tauta, privalome išmokyti protingai tvarkyti šią baimę ir virš josios pakilti.

Mirtis — kada nors privalo ateiti. Bet gi ne taip svarbu, kaip, kada. Sėkmingai tęsiant kovą su sunkiomis ir užkrečiamomis ligomis, vis daugiau ir daugiau mūsų sulauks 60, 70 ir 80 metų.

Tiesa, širdies liga yra žmogžudys Nr. 1, bet retai pastebime, kad širdies ligos auka turi truputį geresnę galimybę ilgiau gyventi, kaip normaliai. Širdies liga sergančių amžiaus vidurkis — 68 metai. Vėžys? Na, gerai, Tautinio Vėžio Instituto studija parodė, kad panaikinus šį žmogžudį Nr. 2, kaip mirties priežastį, mūsų amžiaus vidurkis padidėtų tikslai nuo 66 iki 68 metų.

Visiems reikalinga daugiau būdo stiprumo, kurį parodė dr. Hertzlerio knygoje "The Country Doctor" vaizduojamas senasis šerifas.

Kada jam tiesiai pasakė, kad jis serga skilvio vėžiu, šerifas taręs: "Tai ir viskas, ką norėjau sužinoti", ir padėjęs 10 dolerių banknotą ant stalo, patenkintas, išdidžiai išėjo.

Dr. James R. Bloss išveda griežtą priešingumą tarp liguistai bailiųjų, "gyvenančių kitų asmenų protiniu ir moraliniu stiprumu", ir tų asmenų, kurie be baimės sutinka visas gyvenimo problemas. Pastarieji išsprędžia visus gyvenimo sunkumus, ar jie būtų dideli ar mažai sužinoti, ir padėjęs 10 dolerių banknotą ant stalo, patenkintas, išdidžiai išėjo.

Kada jis jau sveiko ir vėl pradėjo dirbti savo srityje, šį gydytoją-ligonį apniko baimė, kad vėžys vėl pasikartos ir jį nužudys. Dar praslinko penkeri metai, kol jį ištiko širdies priepuolis ir jis mirė sulaukęs 60 metų.

Kūno skrodimas parodė, kad endocarditis, kuriuo jis visiška nesiskundė, sužalojo jo širdies vožtuvus. Antra vertus, nebuvo atrasta jokių vėžio pėdsakų.

TORONTO LIETUVIAMS

Gyvename svetur. Vieni tėvynę apleidome anksčiau, kiti jos oru paskutinį kartą skubom kvėptelėjom prieš devynetą metų. Kas ten šiuo metu vyksta, visi juk žinome. Išskyla tik prisiminimas Kūčių stalo ir kalėdinės giesmės, girdėtos, rodos, dar taip neseniai. Daugeliui šiemet sukanka dešimt metų, kai paskutinės šv. Kalėdas atšventė savaime krašte — tiesa, karo ir netikrumo ženkle, bet vis dėlto namie ir tarp sąvųjų. Nedaugelis iš mūsų šias šventes galės švęsti kaip anąsias tėvynėje. Daugelis gi esame palikę artimuosius arba visai jų netekę. O šventės tai dar jautriau primena.

Esame įpratę švenčių metu siųsti sveikinimus. Gražu, ir tėvynėje tai praktikavome, nors tai ne vienintelis pasveikinimo būdas. Kur kas skaudžiau, kad mūsų tarpe jau smarkiai įsivyrąja komerciniai iškaiciavimai paremti šio krašto papročiai, koks yra dovanų pirkimas. Tai nėra lietuviškas paprotys, yra priešingas mūsų tautiniams papročiams. Tai mus skurdina dvasiniai ir materialiai, juo labiau, kad tai surišta su nemažomis išlaidomis. Praktiškai šis dovanų teikimas praranda savo tikrąją prasmę, nes kai jau duodama, paprastai ir laukiama.

Todėl Šalpos Fondo Komitetas Toronte nutarė kreiptis į visus Toronto lietuvius ir prašyti, kad besitariančios Kalėdų šventės būtų solidarai ir mums, netekusiems savo tėvynės, pritinkančiai praleistos. Mes prašome visų nuosirdumu ir rimtumu, kad būtų atsisakyta nebūtinu atviručių siuntimo ir ypač dovanų pirkimo, o taip sutaupyti centai paaudoti daug kilnesniam ir svarbesniam tikslui — Europoje likusiems mūsų broliams sušelpiti. Ne pro šalį būtų ir perkamo "linksnumo" išlaidas sumažinti. Tuo žygiu parodysim savo tautinį susipratimą bei susiklausymą, atjausime kenčiančius Sibiro ištremime ir vargstančius pavergetoje tėvynėje, kurie tikrai ne tik negali vienį kitą pasveikinti, bet ir krikščioniškai šv. Kalėdų atšvęsti.

Aukos bus priimamos sekmdieniais po pamaldų ir skelbiamos spaudoje. Aukos bus galima skirti pagal pageidavimą: ligoniams, seneliams, nedarbingiems, besimokančiam jaunimui, vaikų eglutei ir pan.

Šalpos Komitetas tikisi, kad didelė Toronto lietuviškoji kolonija šį sumanymą pilnai suirps ir veiksmingai parems. Komiteto noras, kad kuo daugiau tautiečių vieningai ir giliai įsąmonintų šio žygio prasmę ir tikslą, ir jam pasisekus šv. Kalėdų dieną buvo galima pasveikinti likusiuosius tėvynėje per "Amerikos Balsą" visos Toronto lietuviškos kolonijos vardu.

KLB Šalpos Fondo Toronto Apyl. Komitetas

endocarditis (širdies senelės vidutinio sluogsnio uždegimas). Per porą savaitių jis pasveiko.

Po penkerių metų jis susirgo storosios žarnos vėžiu. Jo atveju buvo pagrįstos vilties pasveikti, bet chirurgas, daręs operaciją, pareiškė nuomonę, kad vėžys pertoli išsiplėtęs, kad būtų galima jį visą pasiekti.

Kada jis jau sveiko ir vėl pradėjo dirbti savo srityje, šį gydytoją-ligonį apniko baimė, kad vėžys vėl pasikartos ir jį nužudys. Dar praslinko penkeri metai, kol jį ištiko širdies priepuolis ir jis mirė sulaukęs 60 metų.

Kūno skrodimas parodė, kad endocarditis, kuriuo jis visiška nesiskundė, sužalojo jo širdies vožtuvus. Antra vertus, nebuvo atrasta jokių vėžio pėdsakų.

Iš "S. D." vertė J. S.

Ispanijos falagistai šventė 29 metų veiklos sukaktį. Gen. Fr. Franco kalbėjo 100,000 ispanų miniai. Ispanijoje, sudariusi karinę sutartį su JAV, nuotaiškos žymiai pakilusios.

Pailsėkit dirbą žmones... Turėkit Coke prie darbo

BOTTLED UNDER AUTHORITY OF THE COCA-COLA COMPANY BY CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING COMPANY
"Coke" is a registered trade-mark. © 1953, THE COCA-COLA COMPANY

Here's your chance to
SAVE \$12⁹⁵

A complete Hoover Cleaning ensemble for the price of the Cleaner alone

when you buy this new Model 115
HOOVER
TRIPLE-ACTION CLEANER

About Model 115 Hoover
The ideal cleaner for the modern housewife. Lightweight, compact, easiest to use and to store but every inch a Hoover. Has Hoover's famous Triple-Action cleaning principle — it beats, as it sweeps, as it cleans. Gets the deep down grit that other cleaners leave imbedded in the pile. Its gentle vibra-cleaning gives greater life to your floor covering, keeps colors fresh and new looking much longer. Cleaning tools easily attached.

About the Cleaning Tools
For all above-the-floor cleaning. Help cut your cleaning time in half. Set includes —
1 Converter for quick, easy attachment of hose and tools.
2 Long lightweight, flexible hose.
3 Extension tube.
4 Brush for cleaning and dusting upholstery, drapes, walls, bare floors.
5 Crevice tool for furniture, radiators, etc.

SUOPIS FURNITURE
6921 Wade Park Ave. EX 1-0911

SENIAU IR DABAR

K. S. KAPRIUS

ALT SUVAŽIAVIMUI ARTEJANT

Kai buvo įkurta Amerikos Lietuvių Taryba, rugp. 10, 1940 metais, jos iniciatoriai, mūsų katalikiška srovė, tikėjo, kad Lietuva bus atstatyta 1941 metais, ar bent po karo, kuris, tikėta, nebus toks ilgas, tad ir viskas buvo daroma laikinai. Katalikų Federacijos vadai nešutiko nei ALT išdą įsteigti, tikrindami, kad bus geriau, jeigu kiekviena mūsų srovė, įeinanti į ALT, iš savo politinių kasy pateiks reikalingas sumas Tarybos veiklai.

Katalikai taip elgėsi pasitęsdami savo srovės dideliu pajėgumu — remdami praeitimi, pirmo pasaulinio karo laikais, kada jų Tautos Fondui suaukota virš \$500,000, kai kitos srovės savo fondams nesukėlė nei po \$100,000. Mūsų katalikų vadai tikėjosi: turėdami vėl milijonus sumas, kad viską valdymo srityje atstatant.

Viena ką katalikų vadai šiandien daro, tai nesigriebė pirmosios karo metu praktikos: "mes atstovaujame Lietuviai tautai, o ne tik katalikams". Ši kartą ALT programą vykdymui dalyvavimui, veto teisę; jei kokių kitos srovės nesutiks, klausimo nebandyti varu pravyti. Todėl ALT vadovybėje iki šiol ir matosi, palyginti, sutartinis veikimas.

Tarybą pradžioje sudarė tik katalikai, tautininkai ir sandariečiai. Socialistų menkėt srovė rado reikalo į tarybą įstoti tik pora mėnesių vėliau.

ALT išdą

A. L. Taryboje tautininkams dalyvavanti, patyrus, kad atvyksta į Ameriką Lietuvos prezidentas A. Smetona, 1940 metų lapkričio mėn. posėdyje netiesioginiu būdu pirmininkas L. Šimutis, galbūt su sandariečių ir socialistų sutikimu, norėjo prarasti tarimą daryti spaudimą į Europoje esančius Lietuvos atstovus, kad A. Smetona į Ameriką neatvažiuotų, jis čia turis "prastą vardą". Tautininkams atstovams tai vėlavimas, klausimas ir liko neaprašytas Taryboje, tačiau sroviniuose organuose atsivėrė tikras pragaras prieš A. Smetoną, kai jo atvykimas čia buvo jau tikras, ir kai jis atvyko.

Tautininkai iš ALT turėjo išsakyti 1941 metų balandžio mėnesį, kai Prezidentas A. Smetona buvo atvykęs ir kai ALT kitų srovių vadai, savo epodoje kenksmingai puolė Lietuvos Prezidentą, kurio atvykimas reiškė tik didesnę svorį Lietuvos vadovimo pastangose, kas tikrumoje ir pasirodė, bet už tai tas opozicijos srovės dar labiau nepatiko.

Pagaliau, tautininkams įsteigiant Lietuvai Vaduoti Sąjungą su savo išdu, ir kuri pinigai pradėjo plaukti, ALT vadams reikėjo rūpintis savo fondo įsteigimu ir bendromis pastangomis ir aišku.

Šalinimai

Remė pajuto, kad srovė, ovių galvos, darė savo rūšies amžini, visuomenėje pasireiškė pasitenkinimai. Daryti suvaizdinti arba "kongresai" buvo pakartotini ty pačių vadų virtinimai.

Daugelis ALT žmonių į Washingtoną buvo tik pamėgdžijimas to, ką darė Lietuvai Vaduoti Sąjunga, apskaičiuojant, kada tas dar turėjo reikšmės. Metiniai suvaizdavimai buvo dažniausia maži, ir tik iš anksto numa-

tytų asmenų patvirtinimui, kam, rodos, nei važinėti nereikėjo.

ALT vadų tarpe vienas žymesnių darbų buvo kovojimas prieš Lietuvos kontinuiteto išlaikymą. Tuo klausimu ginčijamasi ir po šiai dienai.

Kas darytina

Eidama kaip iki šiol, AL Taryba, su tais pačiais vadais, kažin ar kur toli nueis. Gal tik kartosis "Kelionė aplink stalą".

Lietuvos laisvinimas turėtų būti paimtas į visų lietuvių rankas, išimtas iš Amerikos Lietuvių Tarybos trijų, kuri, teisingai, kad "ALT vadai turi būti Amerikos piliečiai", patys save tepripažįsta piliečiais.

Tremtiniai, gyvendami dar Europoje, pradėjo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės sąjungą. Dideliu nenoru ALT vadai sutiko tą sąjungą pripažinti ir Amerikos piliečiais.

Kuriantis Amerikos Lietuvių Bendruomenę, kai kuriose kolonijose įsteigė ir gana stiprūs skyriai. Yra tik laikinė centrinė vadovybė. Dabar reikia skyrių suvažiavimo, arba tikro visų Lietuvių kongreso, padaryti Bendruomenę pilnateise organizacija. Dabar, eilėje kolonijose ALT skyriai ir Bendruomenės skyriai sudaro savo rūšies konkurenciją. ALT veikėjai nenori Bendruomenę užsileisti, pripažinti tik ALT autoritetą. Toks grupinis varžymasis ne-naudingas, kada eina klausimas apie mūsų tautos išlikimą.

Bendruomenės turėtų būti galva

Amerikos Lietuvių Bendruomenė privalėtų padėti pastangų reikiama susiorganizuoti; ją sudarytų ir senieji Amerikos lietuviai ir naujieji. Ji turėtų apimti visą lietuvių tautos gelbėjimo akciją, ir kaip BALF'as taip ir ALT'as privalėtų būti tik Bendruomenės, visų Amerikos lietuvių, bendrai išlaikomos sekcijos savo specifinei veiklai vesti. Ir ALT ir BALF sekcijų valdybos galėtų būti bendro srovių susitarimu skiriamos ir tvirtinamos Bendruomenės metiniuose ar dvimetiniuose suvažiavimuose.

Jeigu ir vėl ginčys, kad veiklai Amerikoje reikia Amerikos piliečių, tai ten, kur reikia, be jokio vargo ir bus randami.

Tuo būdu visuomenėje pakiltų didesnis entuziazmas, kartu ir pasitikėjimas, remti bendrą Bendruomenės išdą, iš kurio reikalingas sumas gautų ir BALF ir ALT savo veiklai.

Srovinės ambicijos turėtų būti padėtos į šalį.

Lietuva, neatstatyta nepriklausoma valstybe 1941 metais, atsidurė tragiškoje padėtyje. Tauta žudoma pačioje Lietuvoje, privalo būti bendromis pastangomis gelbstima ir stiprinama laisvojo pasaulio kraštuose. Darbas privalo eiti ne paskirų grupelių ambicijos išlaikymo pagrindu, bet visos, po pasaulį išblaškytos, lietuvių išseivijos telkimu po bendro susipratimo vėliava.

Maža tauta esame, greitai sunyksime svetimos bangose, jeigu nesiimsime rimčiau savo įėgas derinti. Laikas pagimėd naujas sąlygas, reikia joms ir prisitaikyti. Ir parodykime, kad suprantam padėti ir visomis išgalėmis išsineam Lietuvai padėti.

KAS
UŽSISAKĖ
DIRVĄ —
TAS NESIGAILĖJO!

Detroit

Jungtinis koncertas

Spalio 18 d. Tarptautinio Instituto patalpose įvyko Jungtinis Pabaltiečių Koncertas. Lietuvių programą atliko solistė Z. Adomaitienė ir baletu studijos mokinės sesutės Memėnaitės.

Įžanginį žodį pasakė med. dr. E. Gurskytė-Pauzėnė, Lietuvių Kultūros Klubo pirmininkė.

Pagerbė Gubernatorių

Vietos jungtinis lietuvių komitetas spalio 31 d. pagerbė Michigano Gubernatorių G. Menen Williams.

Pavykusi rinkliava

Vietos viešojo BALFo rinkliavoje, kuri įvyko spalio 3 d. Detroito ir 10 d. Hamtramko surinkta kartu \$4575.81.

"ALKO" viešnagė

"ALKOS" dramos sambūris spalio 17 d. Clevelande suvaidino Charles Merre trijų veiksmų dramą "Nugalėtojai". Režisavo — J. Pusdešris, dekoracijos — V. Ogilvio.

Nauja Studentų Valdyba

Spalio 27 d. susirinkime išrinkta nauja valdyba: pirmininkas — A. Melnikas, vicepirmininkai — D. Racevičiūtė, S. Šimoliūnas, sekretorius — L. Griškaitė ir išdinininkas — A. Šimoliūnas.

Atsikūrė choras

Neseniai atsikūrė vietos lietuvių choras, kuriam vadovauja J. Kvedaras. Ruošiamasi Vasario 16-sios pagerbimui.

Vaidinimas ir šokiai

Vietos Lietuvių Organizacijos Centras lapkričio 7 d. Hispanų — Unidos Svetainėje rengia J. Grušo "Tėvas" vaidinimą. Režisuoja Arlauskaitė-Mikšienė. Po vaidinimo šokiai.

Pelnas skiriamas Lietuvos Vadavimui. Biletai gaunami "Neringoje", Končiaus ir Patausko parduotuvėje ir kitur.

Paaukojo

"NERINGOS" savininkas V. Pauza šeštadieninei mokyklai paaukojo \$10.00.

BALFo vakaras

"ALKOS" dramos sambūris lapkričio 21 d. vietos BALFo skyriaus pakviestas suvaidins A. Skėmos pjesę "Vieną vakarą" ir komediją "Gera širdis". Režisuoja — J. Pusdešris. Apipavidalinimas — V. Ogilvio.

Paskaita

Vladas Pauza Detroito Lietuvių Kultūros Klubo mėnesiniame susirinkime Tarptautinio Instituto patalpose lapkričio 8 d. skaitė paskaitą — Lietuvių kalbos kilmė.

Skautai ir skautės ruošiasi

Gruodžio 12 d. Ukrainų salėje įvyks vietos skautų ir skautėlių ruošiamas vaidinimas K. Inčiūros "Vincas Kudirka". Režisuoja Arlauskaitė-Mikšienė. Dekoracijos dailininko A. Melniko.

Išvyko

Jurgis Gliuda paliko Detroitą ir išvyko gyventi į Los Angeles. Jis gyvendamas Detroito redagavo "Lietuvos Teisininkas", nemažą rašė ir kukliai reikišė lietuvių kultūriname darbe.

Daugiau 100-to

Generalinio Igaliojimo "Neringos" savininko pareikimu Detroito surinkta daugiau 100 Lietuviškos Enciklopedijos prenumeratorių. Pakeltusieji adresus maloniai prašomi pranešti G. Igaliojiniui, nes

STUDIJŲ DIENOS CLEVELANDE

Lietuvių Studentų Sąjunga lapkričio 27-29 dd. (Padėkos šventės atostogos) Clevelande rengia studijų dienas svarstyti temai "Studentas tremties kryžkelėje". Studijų dienas rengia Centro Valdyba, o praktinius parengimus atlieka Clevelando skyrius.

Studentų dienas Clevelande (lapkr. 27-29 dd.) iš rytinių paskaitų vykstantieji registruojasi pas Stud. S-gos CV sekretorių R. Mieželį, Harvard University, Grad. School of Business Admn., Morris Hall B-42, Boston 63, Mass. Numatoma pasamdyti autobusą. Iki šiol (lapkričio 2 d.) yra užsiregistravę apie trečdalis autobusui reikalingų žmonių, daugiausia iš Bostono. Drauge vykti kviečiamas ir nestudentiškas jaunimas.

Ant. Sužiedėlis studentų studijų dienose Clevelande skaitys paskaitą apie psichologinę tremties studentų būklę.

Ar studentai parodo politinio susipratimo. Studentų Sąjungos studijų dienose, kurios įvyks Clevelande lapkričio 27-29 dd., keturi studentai Oksfordo diskusijų pavidalu diskutuos klausimą: "Ar šiandienis studentas, žinant jo brendimo sąlygas, parodo pakankamai politinio susipratimo?" Bus bandoma panašinti, ar dalyvautina studentams mūsų ir amerikietiškoje politikoje. Diskusijose dalyvaus A. Banevičius iš Bostono, A. Barzdukas iš Clevelando, K. Keblinskas iš Broktono ir dar vienas. Moderuos V. Adamkavičius.

Vyt. Kavolis Liet. Studentų S-gos studijų dienose Clevelande skaitys paskaitą apie Studentą tremties kryžkelėje, apžvelgdamas jo santykį su lietuvių ir amerikiečių visuomene, jo silpnynes ir stiprybes sociologiniu požiūriu.

B. Mačiūka ir K. Ostrauskas Clevelando studijų dienose debatuos šių dienų studentų padėtį kultūrinio vertybių atžvilgiu. B. Mačiūka ruošia tarptautinių santykių disertaciją Chicago universitete, o K. Ostrauskas ruošia lituanistikos daktarą Philadelphia universitete.

A. Augustinavičienė Clevelando studijų dienose, rengiamose Liet. Studentų Sąjungos, skaitys paskaitą apie studento santykius su tauta.

CLEVELANDO POLITIKA

Italijoje gimęs, čia išaugęs ir politikoje prasimušęs advokatas Anthony Celebrezze laimėjo Clevelando majoro rinkimus. Tas rodo, kad Amerikoje kitataučiams yra lygios progos kartu su čigimais iškilti. Kongrese,

kitaip gali laiku negauti Enciklopedijos. Norintieji gali Enciklopediją dar užsisakyti.

V. V. P.

STUDENTŲ SUSIRINKIMAS DETROITE

Šeštadienį, lapkričio 14 d., šaukiamas Liet. Stud. S-gos Detroito skyriaus susirinkimas. Programa žada būti labai įdomi. Pranas Zaranka skaitys referatą: "Lietuvio Studento Gairės Amerikoje". Po to seks diskusijos. Susirinkimui pasibaigus, atvykusieji turės progos linkmai pasižinti ir praleisti keletą nuotaikingų valandų draugų tarpe.

Susirinkimas įvyks YMCA patalpose prie Clark parko. Pradžia 6 val. vakaro, tačiau nariai renkasi 5 val. 30 min., nes valdyba turi padaryti keletą pranešimų. Maloniai prašome studijuojančiuosius ir studijavusius atsilankyti. Kad susirinkimą galėtumėm pradėti laiku, kiekvienas pajusime pareigą nesivėluoti.

Sekretorė

pav., yra keliolika atstovų Europoje gimusių lenkų, vokiečių, italų, ir kt.

Celebrezze laimėjimas, taip sakant, sutruškino Clevelando demokratų ir respublikonų partijos mašinas. Jų nė vienos nei antros siūlyti kandidatai ne-laimėjo.

Jis yra pirmutinis ateivis, išrinktas Clevelando majoru. Kiti visi buvo ateivių vaikai, arba antros ir trečios kartos čigimiai.

Gaila, kad Clevelande, šiais majoro rinkimais, nepasiveržė priešakin joks lietuvis remti Celebrezze kandidatūros. Paprastai, kada tokie nepriklausomi nuo partijų kandidatai laimi, yra galimybė gauti valdiškas vietas už jų rėmimą rinkimuose. Kada laimi partijų kandidatai, visas vietas gauna tik partijos mašinos žmonės, jokių pašalinių nėsileidžia.

Celebrezze buvo demokratų partijos veikėjas ir jų parama išrinktas į Ohio legislaturą. Bet dabar jis nesiskaitys su pačiu partijos centru už nerėmimą jo kandidatūros nominacijose, tačiau jis skaitysis su įtakingais demokratais, kuriuos kvies tal-kininkais miestą administracijai sudaryti.

Naujo majoro brolis, taip pat juristas, kelis metus buvo teisėju Clevelande, bet šią vasarą mirė.

Italų kolonija Clevelande yra didelė, bet Celebrezze rėmė vienos tautinės grupės, ką parodo jo tautinių grupių gyvenamų distriktų balsavimų daviniai.

Clevelande
APYLINKĖSE

Clevelando Bendruomenė

LIETUVIŲ NAMAI IR SODYBA

Lapkričio 8 d. įvykusiame susirinkime Lietuvių Namų ir Bendruomenės vasarinės sodybos reikalams aptarti, po to reikalu padarytų pranešimų ir diskusijų nutarta:

1) aktyviai remti namų remonto mintį ir kreiptis į dabartinių namų direktorius, kad išleistų reikiama sumai papildyti naujų akcijų (šėrų). Taip pat nutarta tam tikslui įieškoti ir kitų pajamų šaltinių, kaip tai — aukų, dovanų, pelno iš tam tikslui skirtų parengimų ir t.t.

Vasarinės sodybos reikalu Bendruomenės Ekonominės Tarybos Prezidiumui pavesta paruošti detalizuotą tos sodybos įsigijimo projektą.

KAN. J. TUMO-VAIZGANTO MINĖJIMAS

Kan. Juozo Tumo-Vaižganto minėjimas ruošiamas gruodžio 6 d. 6 val. Lietuvių salėje.

Programoje — 1) Biografiniai atsiminimai — pranešėjas p. K. Žukas. 2) Vaižgantas kū-rėjas — skaito p. V. Kavaliauskas. 3) Vaižganto kūrybos reikšmė — aktorius H. Kačinskas.

Bendruomenės švietimo ir Kultūros Taryba, ruošdama minėjimą, tikisi mūsų jaunimo ypatingo dėmesio šiai reiai progai susipažinti su tautos didžiais kūrėjais, jos atgimimo šulais.

VAJUS

Solidarumo mokesčio išrinkimo vajus jau yra įpusėjęs. Seniūnai jau pradėjo lankytis namus, jau didelė dalis Bendruomenės narių bus susilaukę ir laiškų.

Kartojame, kad, jei kam tai patogiau, galitė patys mokėti užsimokėti atsilankant kas ant-radienio ar penktadienio vakarą nuo 7-9 val. Dirvos patalpose (ėjimas iš kiemo).

Jau ši sekmadienį susitinkam DIRVOS VAKARE

PROGRAMA IŠPILDO:

Solistė NATALIJA AUKŠTUOLIENĖ,

Clevelando studentų trio:
REGINA MALCANAITĖ — I sopranas,
NIJOLĖ BARTUSKAITE — II sopranas,
IRENA ŽILINSKAITE — altas
vadovauja ALG. BIELSKUS

Akomponuoja REGINA BRAZAITIENĖ

DRAMOS AKTORIUS
VITALIS ŽUKAUSKAS
PIRMĄ KARTĄ CLEVELANDE

BILETAI JAU PARDUODAMI DIRVOS REDAKCIJOJE

Po programos šokiai ir turtingas bufetas

Vakaras Lietuvių salėje

PRADŽIA 5 VAL.

Cleveland IR APYLINKĖSE

DIRVOS VAKARAS ŠI SEKMA DIENI

Dirvos metinis vakaras įvyksta jau šį sekmadienį. Visi clevelandiečiai mielai kviečiami į vakarą atsilankyti ir tuo paremti Dirvą, Vakarų programą bus originali ir nuotaikinga. Vakarą pradžia 5 val., todėl visų svečių prašome neveluoti.

Biletai parduodami Dirvos redakcijoje ir sekmadienį nuo 4 val. prie įėjimo. Visos vietos numeruotos, todėl kviečiame biletus iš anksto nusipirkti. Bilietų kainos po \$2, \$1.50 ir \$1.00.

KVIEČIAME Į DIRVOS VAKARĄ

DIRVA per visus metus tar nauja Jūsų interesams, praneša linksmas ir liūdnas žinias, pilnai ir teisingai informuoja apie visus pasaulio įvykius.

Dirva — savaitinis Jūsų svečias. Bet pabūk vieną kartą metuose ir DIRVOS svečiu. Lapkričio mėn. 15 d., Lietuvių salėje, Dirva rengia savo metinį vakarą. Dalyvauk jame su savo artimaisiais ir kitais DIRVOS skaitytojais. Savo dalyvavimu padėk Dirvai geriau atlikti pasilmtas nelengvas pareigas. Atsilankę nesigailėsi — programa bus nuotaikinga, o įvairumų bus daug ir malonių.

Jei dėl kurių nors ypatingai svarbių priežasčių negalėtum Dirvos vakare dalyvauti, pasiųsk rengimo komisijai (1272 East 71 St.) savo asmeninę auką. Ji bus įskaityta į bendras vakaro pajamas.

Vakaru rengti Komisija
Kazys Karpus, J. J. Sala-
sevičiai, K. Cicėnas, St. Ma-
čys.

TAUTINĖS SAJUNGOS METINIS SUSIRINKIMAS

Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus metinis narių susirinkimas šaukiamas gruodžio mėn. 12 d. Lietuvių salėje. Bus aptariama skyriaus tolimesnė veikla, padarytas metinis pranešimas ir renkama nauja skyriaus valdyba. Po susirinkimo įvyks bendros skyriaus narių vaišės. Visi nariai iš anksto kviečiami tą dieną susirinkimui rezervuoti. Susirinkimo pradžia 6 val. 30 min. vakaro.

RADIJO KLUBO NARIŲ SUSIRINKIMAS

Radio klubo narių metinis susirinkimas įvyksta šį ketvirtadienį, lapkričio mėn. 12 d. 7:30 val. vakaro lietuvių salėje. Bus padaryta metinė apyskaita, aptariama tolimesnė veikla ir renkama nauja Radio klubo valdyba.

NEOLITUANIJOS ŠVENTĖ

Neolithuanijos metinė šventė buvo atšvęsta Colonial Gardens salėje. Kalbėjo Neolithuanų pirmininkas inž. P. Drąsutis. Buvo eilė sveikinimų iš vietinių organizacijų ir neolithuanų bičiulių iš toliau.

Po iškilmingo susirinkimo įvyko vaišės. Dalyvavo apie 200 svečių.

JAUNŲJŲ PASIRODYMAS NUKELIAMAS Į GRUODŽIO MĖN.

Susitarus su religinės muzikos koncerto naujosios parapijos bažnyčioje rengėjais, L. Kultūros Fondo rengiamas Clevelando jaunųjų, būsimųjų menininkų pasirodymas iš š. m. lapkričio 22 d. nukeliamas į gruodžio mėn. pradžią. Rengėjai prašo pranešti, jog lapkričio 22 d. kvietimai galioja ir naujam gruodžio mėn. datai.

SVARSTĖ LIETUVIŲ SALĖS REIKALUS

Sekmadienį, lapkričio 8 d., Bendruomenės iniciatyva kviečiam susirinkime buvo svarstyta lietuvių salės praplėtimo ir atremontavimo reikalai. Nutarta artimiausiu laiku išsiuntinėti paraginimus, kuriuose bus kviečiama pasisakyti, už kokią sumą raginamasis galės pirkti lietuvių salės šėrų. Iš viso reikia sukelti apie \$40.000, kad įvykdytų numatytus planus.

"VAIDILŲ" TEATRO NARIŲ SUSIRINKIMAS

Clevelando Lietuvių "VAIDILŲ" Teatras šaukia visuotinį narių susirinkimą.

Susirinkimo dienotvarkėje: laik. administracijos pranešimas, administracijos ir kontrolės komisijos rinkimai, einaimieji reikalai ir kt.

Susirinkimas įvyks š. m. lapkričio mėn. 15 d. 11:30 val. Lietuvių apatinėje salėje, bet kuriam nariui skaičiui dalyvaujant. Atskiri kvietimai nebus siunčiami.

L. Administracija

SKAUTŲ TĖVŲ RĖMĖJŲ SUSIRINKIMAS

Lapkričio mėn. 22 d. 11 val. 30 min. Lietuvių salėje šaukiamas metinis Skautų Tėvų ir Rėmėjų Komiteto susirinkimas. Bus renkami nauji vykdomieji organai ir aptariama kiti svarbių klausimai, iškilę paskutinių metų laikotarpyje. Visi skautų tėvai ir rėmėjai prašomi šiam susirinkime dalyvauti.

Skautų Tėvų ir Rėmėjų
Valdyba

VESTUVĖS

Praėjusią savaitę, lapkričio 7 d. Šv. Jurgio bažnyčioje susituokė Izabelė Ivanauskaitė su J. Juodišium.

Lapkričio mėn. 14 d. susituokė Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje Dora Antulytė su Jonu Gudėnu.

DAIL. J. RACILA

su šeima persikėlė į nuosavus namus: 3778 Salisbury, So. Euclid, Ohio.

PIGIAI PARDUODAMI NAMAI

East 94 St., netoli Superior, vienos šeimos, gaso šildymas. Tuoj gali būti laisvas.

Tarp St. Clair ir Superior, labai gražus 5 kambariai ir vonia žemai, 3 kambariai ir vonia augštai, gaso šildymas.

Ray Nausneris
UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

PARDUODAMI NAMAI

Mūrinis, dviejų šeimų ir medinis dviejų šeimų. Prie abiejų namų yra garažai dviem mašinoms.

Prieinama kaina. Lietuvių apgyventam rajone.
P. J. Kersis — tel.: MA 1-1773

Mielus čiurlioniečius

ANICETĄ IR VYTAUTĄ GIEDRAČIUS,

dukrelei Eglei-Anicetai gimus, nuoširdžiai sveikina

Čiurlionio Ansambliis

BAGDONIENĖS-JAKŠTAITĖS MIRTIES METINĖS

Sukako vieneri metai, kai negailestinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą žmoną ir motiną.

Velionė gimė Lietuvoje, Vabalninkuose, Biržų apskrityje. Sulaukusi 65 metų pasimirė lapkričio 19 d. 1952 m. Clevelande. Išgyvenusi šitame krašte vos 11 mėn.

Mes tebeliūdėdami Jos, Mylimos Mamytės ir žmonos, užprašėme trejas gedulingas mišias lapkričio (Nov.) 19 d. 1953 m.

Šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje 8 val. ryto.

Nepalaujamą Pagalbos Šv. Panelės lietuvių parapijos bažnyčioje 7,45 val.

Šv. Thomo Agvino parapijos bažnyčioje 8 val.

Kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose pamaldose ir kartu su mumis pasimelsti už a. a. Onos Bagdonienės sielą.

Nuliūdęs vyras ir dukrė

PASITIKRINKITE

Kadangi apie du milijonai žmonių Amerikoje ir dešimt tūkstančių Clevelande turi diabetą, tad lapkričio 15 d. savaitę visose vaistų krautuvėse bus nemokamai išduodama "Draypak", kurio pagalba galima pasitikrinti ar tą ligą turi.

DIDELIS

PASIRINKIMAS

naujų — vartotų

televizijos aparatų

už \$35.00 galite gauti gražų vartotą televizijos aparatą su garantijomis.

Nereikalaujame jokio įmokėjimo. Ateikite ir patys nustatykite kiek galite įmėnesį mums mokėti. Taip pat pas mus galite gauti visokių rūšių baldų, šaldytuvų, virtuvinių, skalbiamų mašinų ir t.t.

Duodame dideles nuolaidas! Ateikite į naują lietuvišką krautuvę 6113 St. Clair gatvė ir įsitikinkite.

C. & F. INTERNATIONAL

STORES

Tel. HE 1-8602

Friendly FLOWER Shoppe

Gražiausios gėlės įvairiems reikalam. Saldainiai, papuošalai dovanoms. Lietuviškos kalėdinės atvirutės.

Vestuvės ir laidotuvės — mūsų specialybė.

Atidaryta nuo 10 ryto iki 8 v. vak.

6901 SUPERIOR AVE.
Tel.: HE 1-6339

DAR ŠIANDIEN ATEIK Į MOSŲ KRAUTUVĘ

WOLFS FABRICS

7012 Superior Ave. EN 1-3764
MES DUODAME EAGLE STAMPS IR IŠKEIČIAME
KNYGUTES.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS

East 80 gatvė, netoli Superior, antram augšte, šiltas, šviesus. Kreiptis telefonu:

SW 1-5308

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS

moteriai arba vedusiųjų porai. Kreiptis: 9316 Wright Ct., arba telefonu: KE 1-0201.

Seniausias ir gražiausias ilius truotas lietuviškos minties žurnalas.

MARGUTIS

Isteigė kompozitorius

A. VANAGAITIS

Kaina metams \$3.00

Suspažinti siunčiamas

dovanai.

6755 So. Western Ave.

Chicago 36, Ill.

IŠTIKUS GAIŠRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rašalai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, ne gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

609 Society for Saving Bld.

Telef.: MAIN 1-1773.

Rezidencija: PENINSULA 2521

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynystėje

7106 Superior Ave.

Tel. HE 2-0144

Bet kuriuo laiku, bet kokios rūšies foto patarvimas Jums.

Modernūs portretai, vestuvių, šeiminių, vaikų ir kitos nuotraukos.

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS

Europinių žurnalų ir filmų šviesgaidžių fotografas, dabar CLEVELANDE.

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvų Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs parengimai.

Kviečia visus lietuvius savojoje salėje daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

SUOPIS FURNITURE

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ZEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

6921 Wade Park EX 1-0911

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

I. J. SAMAS, JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus, Vynas, Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežiant geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

NAUJA REAL ESTATE ĮSTAIGA

Kiekvienas gaus greitą ir teisingą patarimą. Todėl turintieji ką parduoti ar mainyti, norintieji namus ar ūkius pirkti, kreipkitės:

WADE PARK REALTY

7032 Wade Park Ave.

Tel. HE 2-2922

Namų telefonas: EV 1-1952 &

Savininkas A. Kazakevičius

(3, 1954)

ISTOKI

VILTIES

DRAUGIJA

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki gaiviantieji gėrimai,

vynas ir šampanas

(prancūziškas)

Turime Baltos Meškos alų.

Parengiama vestuvėms, ballams, pobūviams. Nemokamas pristatymas dieną ir naktį. Atidara ir trečiadieniais iki 1 val.

6903 Superior Ave. EX 1-3311

2%

ON YOUR
SAVINGS

WE WELCOME YOUR SAVINGS

GERESNĘ ATEITĮ

Taupymas yra užsitikrinimas geresnės ateities.

Lietuvių Banko taupymas yra saugus, kiekviena knygutė Federal Insurance Corp. yra apdrausta \$10.000.

Už indėlius mokama 2 1/2 %.

Darbo laikas labai patogus.

Jūs galite kreiptis ir penktadieniais nuo 4:30 iki 6 val. vakaro, o šeštadieniais iki 12 val.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE 1-2198

Cleveland, Ohio

GERESNĖS statybos kontraktoriai

ISTATO MONCRIEF ORO VENTILIACIJA

• SALDO vasarą

• ŠILDO žiemą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

P J KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčioose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarimą įvairuose apdraudos-insurance reikuluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko

7526 Star Avenue

Cleveland 3, Ohio

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė

Aldona Wilkeli - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENdicott 1-1768

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderson 1-6244. Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GARfield 1-7406).

Lietuviškos priedermės

Vienas padaro už du...

Per savo jau ne visai trumpą gyvenimą patyriau, kad žmonės, bendrai paėmus, nemėgsta pamokslų. Yra daug mėgstamų kitiems pamokslininkų, bet labai mažai tokių pamokslų klausyti.

Vaduodamasis tuo supratimu, pagal išgales vengdavau būti garsakalbiu — pamokslininku. Saugodavau ir tebesisaugau skambinti varpais: tiksliai klausykit, ką pasakysiu, bet užmerkite akis, ką pats padarysiu...

Man vis atrodydavo, kad geriausias pamokslas savo tautiečiams ir bičiuliams yra darbas. Atliekamas savo noru, savo laiku, savo jėgomis ir pinigais. Jei ką pats darai ir padarai, tada lengviau ir draugui pasakyti, kad būk mielas ir pasek tuo pavyzdžiui. Pavyzdys tėra tik darbas, labai retai juo tegali būti nuogas žodis.

Todėl man čia buvo nejaunu imtis žodžio ir pradėti kalbėti apie lietuviškas priedermes. Priedermės, arba kaip dabar dažniau sakoma — pareigos, bet tos pareigos jau kažkas, kas rišasi su pamokslais, su nurodinėjimais arba net su įsakinėjais, kas reikia ir būtina kitiems daryti.

Dabar, kada likvidavau savo privatus biznesus, išsitraukiau iš amerikonių tarpo visuomeniškų darbų, atsirado daugiau laiko, tą laiką ir noriu daugiau skirti lietuviškiems visuomeniškoms darbams.

Bet mes, dabar vadinami "senieji Amerikos lietuviai", per daugelį dešimtųjų metų priedermės žodį buvome įpratę kitaip žiūrėti. Jis mūsų negazdino, mes jį retai ir tepavartodavome.

Mums buvo aišku, kad šiame krašte niekas mums lietuviškų priedermių nenurodys ir lietuviškų įsakymų neduos, jei to mes patys nedarysime patys, savo noru ir supratimu. Mes jau tūmė, ką turime lietuviškoje dirvoje dirbti be įsakymų iš šalies. Kurie to neįtū, tie jau seniai dingio iš lietuviško dirvono, persisodino į kitas žemes, o daugelis tik šiaip supuvo, be naudos savo genčiai ir gal be didelės naudos juos priklaudusiam kraštui.

Todėl tie, kurie iš lietuviško dirvono neparvojė išsitraukti, jau seniai, labai seniai turėjome priprasti dar prie vieno dalyko. Matėme ir įsitikinome, kad lietuviškame dirvone triūsti negali tik vienas žmogus, pats už save. Tai būtų mažai, tai iš karto per daug sumažintų ir susilpnintų mūsų pajėgas.

Mums buvo aišku ir tą patį šiandien visi matome, kai kiekvienas gyvensnis Amerikos lietuvis turi mažiausia padaryti už du. Ką sakau, už du? Ne tik už du, bet ir už dešimtį, ir už šimtą, o kada gal ir už tūkstantį. Tai buvo ir, deja, tėbėra mūsų tautinio darbo nerašytas įstatymas. Čia ir yra ta viena iš pačių pirmųjų lietuviškų priedermių, kuriomis be įsakinėjo vadovavomės.

Taip buvo, kada prieš 60-70 metų Amerikoje lietuviai pra-

J. J. BACIONAS, Tabor Farm

dėjo organizuoti veikti. Taip buvo Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo laikmečiu. Taip yra ir dabar.

Lietuviška dvasia ir mūsų tautinis svoris Amerikoje ne mažes, jei ir šiandien gyvensime pagal tą patį dėsį. Ir tuo gyvensime visur, ne tik didžiųjų miestuose, bet ir mažuosiuose dalykuose.

Pavyzdžiui, mes visi gerai žinome, kokį svarbų pirmąjį vaidmenį Amerikos lietuvių gyvenime suvaidino mūsų spauda, laikraščiai ir knygos. Sunkiau, jei visi pradėjo darbą, visad sunkiau laikėsi, bet tie lietuviškos dvasios žydinėjai visą laiką, daugiau ar mažiau, šviesiai rūšeno.

Laikraštis, kuris ateina į mūsų namus, rodo, yra tik mažas dalykėlis, kelis centus ar dešimtą tekstantojantis. Bet lašas prie lašo sudaro upes, ežerus ir marios. Tas grūdas prie grūdo sudaro aruodus, iš kurių tautiečiai lietuviškai maitinasi, gal-

voja ir savo tautos labui gauna paskatinimo darbuotis.

Tie, kurie lietuviškus laikraščius Amerikoje steigė ir išlaikė, ir tie, kurie juos dabar leidžia bei išlaiko, juos prirašo, žino kime, kad tie žmonės dirba ne tik už save vieną ir ne už du. Jie dirba už šimtus ir už tūkstančius.

Dar niekas iš Amerikos lietuviško laikraščio nepraturtėjo. Retas kas iš jo sau labai kuklų gyvenimą tepasidarė. Bet dažnas įlindo į nuostolius ir net skaudžiai nukentėjo.

Neužilgo sueis jau 40 metų, kai Amerikoje ariama mūsų DIRVA. Tai ne trumpas laikas. Per tą laiką daug mūsų spaudos kūdikių gimė, pasirogė ir mirė. Bet DIRVA gimė, augo ir subrandė. Dabar, artėjant prie 40 metų sukakties, ji, kaip žmonių sakoma, turėtų būti "pačiame stiprume".

Ar ji tokia iš tikrųjų yra? Kažin? O turėtume ir galvėti, matysi daug gerai pasirūpinę, kaip ją tokią padaryti. Ir čia tereikia labai nedaug, — jei vie- nas padarysime bent už du... jos naudai.

PROF. JUOŽA ZUBKŲ PALAIDOJUS

Spalio 31 d. Chicago lietuvių Sv. Kazimiero kapinės priklaudė dar vieną Lietuvos sūnų a. a. Prof. Dr. Juozą Zubkų.

Dr. Juozas Zubkus po negailingos širdies smūgio užmerkė akis spalio 26 d. Chicagoje savo šeimoje. Velionis paliko giliame skausme žmoną Kazę Dailidaitę, sūnų Sigitą — Illinoisaus Universiteto studentą, dukrą Vitą — Maria High School abiturientę ir visą lietuviškąją visuomenę.

Velionis buvo pašarvuotas laidotuvių direktoriaus Petkaus koplyčioje, kur paskutinę pagarbą jam atidavė gausūs gerbėjai, bičiuliai, pacientai, mokiniai, kolegos. Paskutinįją žemiškos kelionės dieną prie jo karsto stovėjo Korp! Neo-Lithuania garbės sargyba, pagerbdama savo žymųjį narį.

Gedulingos pamaldos įvyko Gimimo šv. Panelės Marijos parapijos pilnutėlėje bažnyčioje. Pamaldas laikė klebonas kan. Jurgis Paškauskas, asistuojant kan. Petračiui ir kan. Zakarauskui ir dalyvaujant vyskupui Brizgiui, prelatui Urbai ir kt. dvasiškiems. Kan. Zakarauskas savo turiningame pamokslė pabrėžė tragišką velionies šeimos likimą. Vienas velionies brolis, inžinierius, tragiškai žuvo nuo bolševiko rankos, antrasis Sibire, pagaliau ir Juozas širdis neatkliu, nestengusie prigyti, kad ir svetingame šiame laisvės krašte.

Ilgą eiseną palydėjo velionį stovėjo Korp! Neo-Lithuania ir Sv. Kazimiero kapinės. Prie

Tebūnie Tau lengva svetimoji žemė.

P. G.

Anglijos karalienė Elzbieta II aplankė Londono televizijos stotį. Ji sveikina Londono televizijos žvaigždę Sally Barnes.

Pirma diena Vokietijoje

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

lado plyteles, bent 10 rūšių cigarečių pakelius, gali įsigyti kiekvieną dieną ar nakties valandą. Belieka tik įmesti pusės ar visos markės monetą. Reikalingas kvepalų buteliukas ar kita kokia priemonė. Visuomet tau patarnaus automatas šalia vaistinės. Gal tai tik didmiestų patogumai? Visai ne-automatais nusėtos net mažų miestelių gatvės, net ir kaimai.

— Gerkite Coca Cola, tik šaltą — ir tai jus persekios per išsūtą Vokietiją, net ir mažiausiam kaimely. Prisimenu, 1949 m. vokiečiai su pavydu stebėdavo stotyse tą gerimą geriančius amerikiečių karius, o dabar? Dabar, visas kraštas pasi- nėręs to "stebuklingojo" skystimo jūroje ir nėra čia reikalo spėlioti, kokios pinigų marios išplaukia kito Atlanto pusėn...

— Žinai, tamsta — pasakoja vokiečiai — toji Coca Cola man labai primena savo skoniu tepalą batams... Tačiau už valandos kitos šis vokiečiai ar kokia Annemarie padavė paprašys Coca ir su pasigardžavimu, už 30 pf., išgers vieną ar du buteliukus — vyno stikluose...

Vokiečiai mėgsta pamėgdžioti meną. Tas iš dalies buvo pas- tebima dar anksčiau. Anot vie- no vokiečio — hanoveriečio, ben- drakeleivio vagone, dabar vo- kietis jau yra išvirtęs į beždio- nę. Prie šio klausimo dar teks grįžti, tačiau kaip išaiškinti to- kį minėto skystimėlio įsigalėjimą?

Hamburgo tiltais žvimbis S traukiniai, o iš tunelių išneria požeminiai. Ties Alsterio krantais matysi daug gerai pasirū- pinę, kaip ją tokią padaryti. Ir čia tereikia labai nedaug, — jei vie- nas padarysime bent už du... jos naudai.

kapo atsisveikinimo žodžius ta- rė prof. Oželis Vytauto Didžiojo Universiteto ir kolegų profesorių vardu, Kazys Kasakaits Korp! Neo-Lithuania, Dr. Ma- čiukenis lietuvių dantų gydyto- jų ir Dr. Starkus ateitininkų gydytojų Korp. Goju vardu.

Prof. Dr. Juozas Zubkaus as- menyje netekome taurios asme- nybės, gilaus mokslo vyro, pajė- gaus lietuvių tautos represen- tanto. Dar skaudžiau, kad jis buvo išplėstas iš mūsų tarpo pačiame savo protinių ir dvasi- nių jėgų žydėjime.

Skandžiame liudesyje lenkia- me galvas prie naujai supilto Dr. Juozas Zubkaus kapo ir rei- škame giliausios užuojautos ve- lionies šeimai ir visiems arti- miesiems.

Tebūnie Tau lengva svetimoji žemė.

P. G.

— O kodėl gi ne? — atšau- na. Balso žmonės man buvo pasiū- lę kraustytis į Bismarką, visai ne- lietuvišką parapiją Amerikoje. Jau geriau pasirinkti mieluosius juodukus, kaip airišius...

Tai pačią dieną tenka aplan- kti vietos lietuvių Stoncelį, jau bene 10 metų begyvenantį vie- noje Hildebrandtų šeimoje. Su pasiūlymu vokiečių šeim- ninkė mus pavaišina kava, bet laikus jau išvykti, nes visi ren- giasi eiti žiūrėti kabareto spek- taklio. Su šarka skubame lan- kyti kito Hildebrandt — savo metu ilgai gyvenusio Lietuvoje žurnalisto. Žmogus, susigyvenęs su lietuvišiais ir galis daug pa- dėti ypač propagandos srity.

Jau temsta, miestas paskęsta šviesų reklamose ir nebežinai, ar čia Vokietija ar... Clevelandas. Biržgia motociklai, žiba krautuvių vitrinos, šviečia ka- vinės ir nebėra įprastinių JAV karčiųjų vaizdų. Štai jau ir at- stiktinai rastas "Baltic" viešbu- tėlis ir pirmoji diena Europoje jau slenka į pabaigą.

pat pyragaitį, pasiimsi keletą iliustruotų laikraščių ir laikas slinks įprastu kavinės ritmu.

— Manai tamsta — pasakoja darbininkas — kad man lengva pragyventi už tuos 230 markių per mėn.? Keturių burnos mai- tinti, butas priemiesty kaštuoja 50 markių, sviesto plytelė (pu- sė svaro) 1,65 DM., mėsos sva- ras — 2-4 DM., nepigūs ir rū- bai, kai už geresnę eilutę reikia mokėti ligi 200 DM. ir daugiau. Dar ne taip seniai kavos kilo- gramas kaštavo apie 30 DM., bet dabar jau ji, sumažinus mo- kesčius, kiek atpigusi: 100 jos gramų gausi už 2 markes, o už geresnę rūšį mokėsi ir daugiau. Atpigio ir cigaretės.

Tačiau nepalyginsi gyvenimo su tuo, ką teko pergyventi tuoj po karo. Ir minėtas darbinin- kas Meyer tada su žmona ir vienu vaiku tūnojo laidyneje po žeme, šiandien jau turi kuklų 3 kambarių butelį.

Aukok Vokietijoj esantiems tremtiniams — jie viską prara- do ir nieko neturi.

Sukaktuvinė kelionė

Skaucių Sėsėrijos tautinio auklėjimo vadovės žodis

Kada gimsta žmogus, tada jingus ledynus. Jums nerūpi, kaip apsaugoti nuo šalčio ran- kas ir veidą. Jums nerūpi ko- voti su šimtais jūrų liūtų, kurie mėgsta plėšikauti. Nebėbus bai- sios ir ilgos sniego pūgos. Mes saugios savo laive. Ramiai plauksime ir gėrėsime, nepa- prastais vaizdais. Tolumoje ma- tysime ledynus. Jie panašūs į baltas šmėklas pusiau pasislė- pusias rūke. Arti laivo bus daug saulės spindulių ir ryškiai mė- lynas dangus, žalias vanduo, ku- riamie plaukioja daugybė van- dens paukščių. Galime aplanky- ti šio krašto išminčius — filoso- fus pingvinus. Vakare gėrėsime pošvaistės spindulių žaidimu. Arba jeigu jums būtų įdomu, tai Afrikoje žvėrių karalius jums mielai suteiks audienciją ir su- pažindins jus su savo kraštu. Jeigu susidomėtumet augtų kalnų viršūnėmis, šūktelkit arui ir jis savo galingais sparnais jus tuoj nuskraidins iki pat debesų. Šitokios knygos pagalba jūs šiandien pradėsite savo "Ke- lionę per Lietuvą". Iš savo vie- tovių mes išplaukiame laivais Klaipėdos link. Aš kartu su Ju- mūs keliausiu. Plauksiu laivu, vardu "Gulbė". Jo būrės bus si- dabrinės, papuoštos trispalvė ir skautiška vėliavė. Šonai nuda- žyti žalia spalva, o priekis pa- puoštas gintarine gulbės galva. Į savo laivą primsiu kiekvieną sėsę. Čia būdamas turėsite at- likti gan sunkų uždavinį, būtent, užmegsti ryšius su vėju. Turė- sime jį išmokyti lietuviškai kal- bėti. Manau pradėsime daina. Bet mes žinome, kad vėjas tai tikras vėjavalkis. Įsismagins kokia lietuviška žygio daina, vėrs audra ir, ko gero, apvers mūsų laivą. Taigi, būtinai turi- me mokėti lopšinę, kad ir visal paprastą, kaip:

Užmink, užmink mažuleli, Tūpi kampe baubas. Kai užmiksi, tai neras, Kai pabusi, tai išnės.

Čiūčia, liūlia, čiūčia, liūlia.

Po šitos dainos vėjas tikrai nurims ir mes laimingai pasjėk- sime Klaipėdą. 1954 m. birž. 1 d. visos susitikime Palangoje. Rasime čia daug pažįstamų se- sių ir susipažinsime su naujo- mis. Bus sėsėjų iš Pietų Ameri- kos ir iš Kanados, iš Jungtinių Amerikos Valstybių ir iš Euro- pos.

Kada būsime Kaune, aplanky- sime Čiurlionio galeriją. Ilgiau sustosime ties Čiurlionio pa- veikslu "Karalių Pasaka." Gu- daus miško tamsioje dar karaliū- nai laiko delne blizgantį daiktą. Jiedu palinkę ir susižavėję žiūri į tą nuostabią radinį. Šis nykioje miško tankmėje, lyg brangus kristolas šviečias radinys, tai draugystės ir ištikimybės žen-klas.

Sesės, aš linkiu, kad jūs ke- liaudamos mūsų gimtąją žemę, pajustumėt tos žemės širdies plakimą, tos širdies, kuri palaik- ko mūsų visų gyvybę. Aš linkiu, kad keliaudamos atrastumėt, kaip anie Čiurlionio karaliūnai, tokį pat ištikimybės ir draugys- tės ženklą ir atradę jį ugdytu- mėje savyje ištikimybę Lietu- vos Motinos žemei, o jos vai- kams gilią draugystę. Linkiu, kad grįžusios nuoširdžiai pasa- lytumėt Vaidžanto žodžiais: "Sveikarijoje, Norvegijoje ir dar kitur augti, pliki, uoliniai kal- nai savo viršūnėmis debesies sie- gia. Augstyn žiūrint galva su- kas: jų suvirtimas ežerų ar jū- rų pakrantėmis perima žmogų ramę, nužemina, smelkia. Pui- ku ten, iškilminga, buktu. Tik vienoje Lietuvoje tėra ramu. Čia kitokių leidimų. Visi keliai lais- vi ir prieinami. Pav. sugalvotu- mėje plaukti į Šiaurės Ašigali, į "Pasaulio galą." Nereikia spe- cialių ledlaužių arba instrumen- tų įspėjantių artėjančius pavo-

— O kam joms padėti? Keliaujančios mergaitės pakankamai savarankios, moka skaityti ir rašyti, ko daugiau reikia?"

Pagrįsti būtų tie užmetimai, jeigu gyventume savame krašte. Nepamirškime, kad gimtosios kalbos išlaikymui emigracijoje sąlygos labai nepalankios. Kas gi ugdė ir puoselėja gimtąją kalbą? Pagrindą duoda šeima, vėliau mokykla ir pagaliau visa visuomenė. Lėskime, kad šeima, net už gimtojo krašto ribų, pa- jęgtų duoti pagrindą, bet kaip su mokykla, kuriai darbo gai- res nusagsto krašto praeitis ir esamosios visuomenės bruožai. Centrinę vietą šitame darbe už- ima gimtoji kalba, nes "ne žė- mės gausumu, ne drabužių įvai- rumu, ne krašto turtingumu, ne miestų ir pilių tvirtumu laikosi tautos, bet labiau išlaikymu ir vartojimu savo kalbos, kuri di- dina ir išlaiko visuomenę" san- tarmę ir brolišką meilę." (M. Daukša).

Vaikas atėjęs iš siauros namų aplinkos į mokyklą, praplečia savo akiratį ir yra nuošiamas plačiai visuomeni. Mūsų jauni- mas emigracijoje taip pat ruo- šiamas visuomenei, tik deja, ne lietuviškai.

"Nėra minčių be žodžių" (Max Muller). Jeigu nebūs lietuviško žodžio, nebūs ir lietuviškos min- ties. Tada nutruks ryšys tarp mūsų. Be gimtosios kalbos iš- nyks ir tėvynės meilė, o su ja kartu ir kovos dvasia. Pamirši- me tada, jog privalome būti mū- sų tautos gyvoji ir kovojančioji dalis.

O dabar mes išlydėsime sėsę į jų tolimą kelionę.

Mielos sėsės, aš manau, kad jūs jau pasirušavote, tai yra surinkote visas jums reikiamas kelionės priemones. Gal viena, kita sėsė ir norėję keliauti, bet pabugo dėl pavojų. Aš manau visai be reikalo, nes knyga dau- geliu atveju tai lyg didžiulis "Sveikarijoje, Norvegijoje ir dar kitur augti, pliki, uoliniai kal- nai savo viršūnėmis debesies sie- gia. Augstyn žiūrint galva su- kas: jų suvirtimas ežerų ar jū- rų pakrantėmis perima žmogų ramę, nužemina, smelkia. Pui- ku ten, iškilminga, buktu. Tik vienoje Lietuvoje tėra ramu. Čia kitokių leidimų. Visi keliai lais- vi ir prieinami. Pav. sugalvotu- mėje plaukti į Šiaurės Ašigali, į "Pasaulio galą." Nereikia spe- cialių ledlaužių arba instrumen- tų įspėjantių artėjančius pavo-

Budėkime Jūsų Marija Žilinskienė